

Nr 11-12 (133-134)
listopad – grudzień 2011
ISSN 1509-0655

Panorama Powiatu

MIESIĘCZNIK SPOŁECZNO-KULTURALNY GMIN I POWIATU LUBELSKIEGO

- TO BYŁ UDANY ROK, 2012 BĘDZIE SKROMNIEJSZY
- MEGASUKCES DROGOWY – MAMY KILOMETRY NOWYCH DRÓG I CHODNIKÓW
- ZAPACHY I SMAKI TRADYCJI, NIE TYLKO ŚWIĄTECZNEJ

TO BYŁ ROK WAŻNYCH INWESTYCJI	4-5
Ze starostą lubelskim Pawłem Pikulą rozmawiamy o tym co udało się zrobić w 2011 roku i jakie są plany na najbliższe miesiące.	
MEGASUKCES MEGAPROJEKTU	6-7
W całym województwie zrealizowano 26 inwestycji. Przypominamy jakie drogi przebudowano i zmodernizowano.	
FUZJA RATUNKIEM DLA SZPITALI W BEŁŻYCACH	8
Konsolidacja dwóch placówek służby zdrowia ma poprawić ich sytuację finansową i jakość usług.	
WALCZYĆ Z PRZEMOCĄ	9
Nie jest to łatwa walka. W rozwiązaniu problemu ma pomóc program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.	
NOWOCZESNY SPRZĘT DZIĘKI UNIJNYM FUNDUSZOM	10-11
Szkoły, które realizują projekt „Moje ambicje – moja przyszłość” zyskały cenne, niezbędne w kształceniu, wyposażenie.	
OBUDŹ GENIUSZA!	12
Należy wspierać zdolne dzieci, by mogły rozwijać swoje umiejętności i w przyszłości w pełni je wykorzystywać.	
GOŚCIE U HUBALCZYKÓW W BYCHAWIE	13
Nauczyciele i uczniowie z Europy odwiedzili Zespół Szkół Zawodowych, z którym rozpoczęli współpracę w ramach projektu pt. „Otworzyć się, aby poznać innych”.	
DZIĘKI KAJAKOM PROMOWALI LUBELSZCZYNĘ	14-15
Spływy po Bystrzycy i Wieprzu okazały się wspaniałym pomysłem na aktywny wypoczynek wśród pięknej przyrody.	
MASZ OCHOTĘ NA WYCIECZKĘ? TERAZ WYSTARCZY KLIKNĄĆ!	16
Obejrzyj, zachwyć się i... skorzystaj z zaproszenia. Wybierz się na wirtualny spacer po powiecie lubelskim.	
STRZYŻEWICE OBSYPANE NAGRODAMI	17
Za sprawną obsługę mieszkańców i piękne, nowoczesne budowle.	
50-LECIE KAPLAŃSTWA KS. STANISŁAWA WĄSIKA	18
Z tej okazji były podziękowania, życzenia i modlitwy. Jubilat otrzymał też szczególne wyróżnienie.	
W SZKOLE JAK... W DOMU	19
Uczniowie Zespołu Szkół im. M. Kopernika w Bełżycach odwiedzają swoją placówkę nawet w niedzielę i dobrze się przy tym bawią.	
BOŻE NARODZENIE – MAGIA TRADYCJI	20-21
O czym przekonują organizatorzy i uczestnicy kiermaszu świątecznego w Starostwie Powiatowym w Lublinie.	
PIERWSZY RAZ I I MIEJSCE	22
Drogowcy z Zarządu Dróg Powiatowych w Lublinie nie mają sobie równych w... strzelaniu.	

Od redakcji

Rok 2011 już prawie za nami, dlatego numer, który macie Państwo w rękach, jest bogaty w podsumowania i plany na nowy 2012 rok. O tym, co udało się zrobić w ciągu ostatnich 12 miesięcy i jakie są zamierzenia na kolejne, rozmawiamy ze starostą lubelskim Pawłem Pikulą.

Niewątpliwie jednym z największych sukcesów inwestycyjnych jest zakończony właśnie megaprojekt drogowy, realizowany w całym województwie, którego liderem był Powiat Lubelski. Kilometry zmodernizowanych dróg i chodników, wspólnie przez niemal wszystkie powiaty, to ewenement w skali kraju. O tym, co i gdzie przebudowano i zmodernizowano, piszemy w obecnym numerze „Panoramy Powiatu”.

Kończy się także projekt „Kajakiem po Bystrzycy i Wieprzu”. Na jego ocenę nie trzeba czekać do wiosny. Efekty naszych starań mogą Państwo ocenić wsiadając w kajak również zimą, a także zaglądając do naszej gazety.

Jak zwykle poruszamy też ważne tematy społeczne. Tym razem piszemy o problemie przemocy w rodzinie, wyjątkowo trudnym, bo często ukrywanym, ale czasami wystarczy zdjąć maskę obojętności, by dostrzec, że ktoś potrzebuje naszej pomocy. Mamy nadzieję, że w walce z tym zjawiskiem pomoże przyjęty przez radnych Powiatowy Programie Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar w Rodzinie.

W najnowszym numerze „Panoramy Powiatu” sporo miejsca poświęcamy również wciąż niedofinansowanej służbie zdrowia, a konkretnie szpitalom w Bełżycach, które decyzją Rady Powiatu zostaną połączone. Ma to poprawić ich sytuację finansową.

Zima znów zaskoczyła, tym razem swoim późnym nadejściem. Drogowcy zapewniają, że są gotowi do akcji, więc sprawdziliśmy, jak są przygotowani do zimy oraz jakie drogi i w jakiej kolejności będą odśnieżać.

W grudniowym numerze nie mogło zabraknąć świątecznego akcentu. Zapraszamy na relację z kiermaszu bożonarodzeniowego, jak zawsze bogatego w prawdziwe arcydzieła, także sztuki kulinarnej. A skoro o kuchni mowa, to nasze dziennikarskie oko wypatrzyło smaczny konkurs „Karp po strażacku”, który udowadnia, że w szeregach OSP znajdują się prawdziwi mistrzowie sztuki kucharskiej.

Z nadzieją, że w przyszłym roku również Państwo z nami będą, cały zespół redakcyjny życzy wszystkim Czytelnikom wesołych i spokojnych Świąt Bożego Narodzenia, aby Dzieciątko Jezus przyniosło pokój i nadzieję, a nadchodzący Nowy Rok był rokiem spełnionych marzeń i dobrych wiadomości.

Magdalena Pietrzak

Panorama Powiatu

Miesięcznik Społeczno-Kulturalny Gmin i Powiatu Lubelskiego

Wydawca:	Starostwo Powiatowe w Lublinie ul. Spokojna 9, 20-074 Lublin tel. (81) 52-86-606, fax (81) 52-86-601 redaktor@powiat.lublin.pl
Redaktor naczelny:	Magdalena Pietrzak
Zespół:	Anetta Gygán, Tomasz Banaszek
Opracowanie:	EL-MEDIA Szkolenia i Doradztwo
Druk:	Comernet, ul. Głuska 6, 20-439 Lublin

www.powiat.lublin.pl/panorama

Redakcja nie zwraca materiałów niezamawianych oraz zastrzega sobie prawo do skracania artykułów i zmiany ich tytułów
Zdjęcie na okładce - sxc.hu

Niech zbliżające się Święta Bożego Narodzenia, spędzone w gronie najbliższych, będą czasem radości, ciepła i optymizmu.

Niech Nowy 2012 Rok przyniesie Państwu szczęście, pomyślność oraz satysfakcję z dokonań osobistych, zawodowych i społecznych.

Wicestarosta Lubelski

Robert Wójcik

Starosta Lubelski

Paweł Pikula

Powiaty o szpitalach i pieczy zastępczej

Pieniądzy dla szpitali jest więcej, choć ciągle za mało, a przynajmniej część przepisów ustawy o pieczy zastępczej nie powinna wchodzić w życie, jeśli samorządy nie otrzymają środków na ich realizację. Takie są najważniejsze wnioski po Konwencji Powiatów Województwa Lubelskiego, który się odbył 15 grudnia w Lubartowie.

Przyszłoroczne kontrakty na leczenie w województwie lubelskim będą o 8 procent większe. Zastępca dyrektora lubelskiego oddziału Narodowego Funduszu Zdrowia Andrzej Kowalik potwierdził wcześniejsze informacje rzecznika NFZ, że placówki medyczne na Lubelszczyźnie otrzymają w 2012 roku, o ponad 260 milionów złotych więcej niż obecnie.

– W ten sposób NFZ zrealizował obietnice sprzed roku, gdy zapowiadał, że tym szpitalom, które w wyniku konkursów otrzymały na leczenie w 2011 roku mniej pieniędzy niż rok wcześniej, różnica ta zostanie wyrównana – tłumaczy samorządowcy.

Ponadto dyrektor Kowalik poinformował, że szpitale powiatowe otrzymają też zwrot nadwykonań, ale będzie to niespełna 10 procent zaległości. NFZ pokryje tylko koszty procedur ratujących życie, co oznacza, że placówki mogą liczyć na zaledwie 30 milionów złotych, a wartość zaległych nadwykonań szacuje się na około 350 milionów. Samorządowcy przyznają, że nie są to duże środki, ale informacje przedstawione przez przedstawiciela funduszu przyjęły z umiarkowanym optymizmem.

Podczas obrad mówiono także o obawach, związanych z realizacją ustawy o pieczy zastępczej. Nowe przepisy mają wejść w życie już za około dwóch tygodni, ale według samorządów w budżecie państwa nie zabezpieczono odpowiednich środków na ich realizację. Przybliżone szacunki wskazują, że na wdrożenie nowej ustawy potrzeba co najmniej 450 milionów, tymczasem w projekcie ustawy budżetowej ma być zabezpieczonych zaledwie 10 procent tej sumy. Dlatego poprzez m.in. Związek Powiatów Polskich samorządowcy chcą wynegocjować przesunięcie terminu wejścia w życie przynajmniej niektórych zapisów nowej ustawy. Rozmowy w tej sprawie są prowadzone z Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej, ale porozumienia na razie nie ma.

Red.

To był rok ważnych

Za nami kolejny rok w czasach kryzysu i pierwszy funkcjonowania władz samorządowych nowej kadencji. To właściwy moment do podsumowania efektów pracy samorządu powiatowego. O tym, co udało się zrobić i jakie problemy wciąż czekają na rozwiązanie Włodzimierz Sierociuk rozmawia ze starostą lubelskim Pawłem Pikulą.

W pracy samorządu wymiernym wskaźnikiem działalności są inwestycje. W mijającym roku Powiat Lubelski realizował głównie przedsięwzięcia rozpoczęte w 2010 roku, na które pozyskał środki unijne. Wśród nich to największe w historii powiatu – megaprojekt drogowy, ale również inne inwestycje drogowe. Czy wszystkie, zaplanowane na ten rok udało się zrealizować?

Rzeczywiście inwestycje drogowe są tymi zadaniami, które najbardziej interesują mieszkańców i dlatego zarówno oczekiwania, jak i potrzeby są ogromne. To, co było zaplanowane, zostało wykonane i w kilku miejscach na mapie powiatu stan dróg poprawił się w znaczący sposób. Najważniejszymi inwestycjami były te związane z megaprojektem drogowym, w ramach którego zostały gruntownie przebudowane dwie drogi powiatowe Strzeszkowice – Bełżyce oraz Radawiec – Radawczyk. Z innych zadań drogowych, bardzo ważnych zarówno z punktu widzenia sieci dróg powiatowych, jak i oczekiwań mieszkańców, należy wymienić modernizację drogi Miłocin – Stasin – Podole, zrealizowaną z dofinansowaniem z Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych, jak również drogę na odcinku Krężnica Jara – Nowiny. W tym roku najważniejszy zakres prac został już wykonany i tą drogą już można poruszać się bez kłopotów.

Zapewne mijający rok to nie tylko budowa infrastruktury drogowej. Jakie inne inicjaty-

wy samorząd może zaliczyć do ważnych inwestycji 2011?

Zadaniem, z którego myślę, że wszyscy mamy dużą satysfakcję, a szczególnie młodzież Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Niemcach, jest zakończenie budowy sali gimnastycznej wraz z zapleczem i łącznikiem, w którym udało się zlokalizować kilka pomieszczeń przeznaczonych na pracownię dydaktyczne. Jest to inwestycja kosztowna, której wartość przekroczyła 3,3 mln zł. Za pośrednictwem Urzędu Marszałkowskiego udało nam się uzyskać na nią dofinansowanie ze środków Urzędu Kultury Fizycznej i Sportu w wysokości 30% wartości zadania. Dotychczas brak odpowiedniej bazy dydaktycznej i sportowej był hamulcem w rozwoju tej szkoły. Mam nadzieję, że mimo niżu demograficznego placówka będzie tętniła życiem, a nowoczesna sala gimnastyczna będzie przyciągała młodzież do nauki w tym zespole.

Z innych zadań bardzo ważne dla naszego powiatu jest zakończenie projektu, polegającego na dostosowaniu budynku Domu Pomocy Społecznej w Matczyniu do obowiązujących obecnie bardzo wysokich standardów, które muszą spełniać tego typu obiekty. Nakłady wyniosły prawie 2,5 mln zł, z czego 85% to dotacja otrzymana w ramach RPO Województwa Lubelskiego. Warto wymienić także zrealizowaną za kwotę blisko 300 tys. zł modernizację Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Załuczu, będącego niedużą placówką, przeznaczoną dla młodzieży upośledzonej w stopniu umiarkowanym. Wykonano tam termomodernizację, drogi wewnętrzne i zagospodarowano cały teren.

Jednym z trudniejszych projektów, który przyszło nam realizować od początku istnienia powiatu, była informatyzacja. Wykonanie tego zadania rozpoczęło się już w 2007 roku. W tym roku praktycznie została zakończona realizacja całego projektu

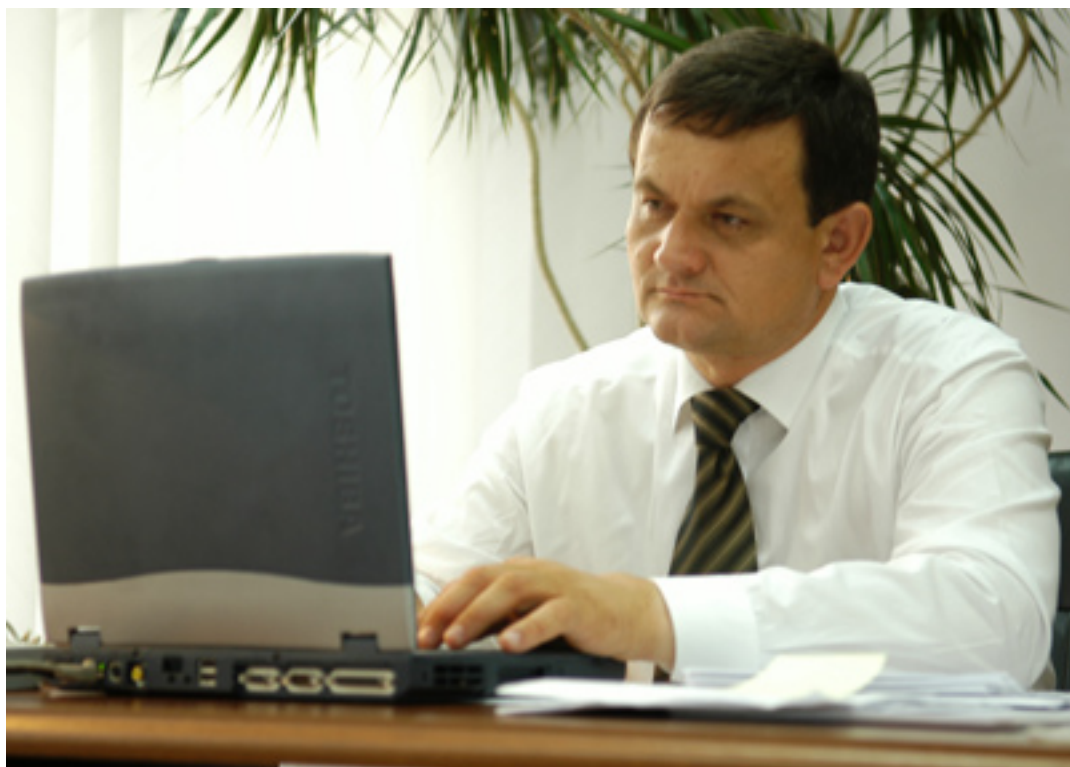
Oprócz dostawy sprzętu, która miała miejsce jeszcze w 2010 roku, zostały wykonane wszelkie dodatkowe prace, polegające na wykonaniu odpowiedniej instalacji sieci. Co istotne, dokonano integracji oprogramowania i baz danych zarówno w poszczególnych jednostkach samorządu, jak również będących w dyspozycji powiatu. Informatyzacja praktycznie wyklucza konieczność korzystania z tak zwanego papierowego obiegu dokumentów.

Kilka tygodni temu radni powiatu podjęli też decyzje ważną dla funkcjonowania placówek służby zdrowia w Bełżycach – postanowili połączyć Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej nr 1 i Szpital Powiatowy im. dr. Wojciecha Oczi w jedną placówkę. To powrót do sytuacji sprzed ośmiu lat. Co o tym zdecydowało i co to oznacza dla pacjentów i pracowników tych jednostek służby zdrowia?

Decyzja o połączeniu obu placówek była spowodowana względami ekonomicznymi. Okazało się, że szpital powiatowy jako samodzielna jednostka po prostu nie może funkcjonować. Jego kontrakty są zbyt niskie, aby mógł normalnie działać i spłacać zobowiązania z poprzednich lat. Natomiast SP ZOZ nr 1 ma dobrze zorganizowaną strukturę finansową i organizacyjną i jest placówką rentowną. Doszliśmy do wniosku, że należy przyłączyć szpital powiatowy do SP ZOZ nr 1, dokonać niezbędnych restrukturyzacji organizacyjnych i finansowych. Dla pacjentów to połączenie nie oznacza praktycznie żadnych zmian. Natomiast jeżeli chodzi o pracowników, nie przewidujemy jakichś drastycznych ograniczeń w zatrudnieniu, należy się liczyć ze zmniejszeniem zatrudnienia szczególnie pracowników administracji i obsługi szpitala.

W połowie roku nie wykluczał Pan też przekształcenia szpitali w spółki, co umożliwiał-

zmian i inwestycji

ją nowe przepisy. Były prowadzone konsultacje i analizy w tej sprawie. Jakie są ich efekty?

Jesteśmy przygotowani na to, aby skorzystać z możliwości przekształcenia SP ZOZ-ów w spółki. Natomiast brakuje w tym momencie niezbędnych przepisów wykonawczych, których obowiązek przygotowania spoczywa na ministrze zdrowia. Dopiero wtedy, kiedy te przepisy będą opracowane i zaczną obowiązywać, będzie można rozważyć przystąpienie do przekształcenia.

Samorządy ograniczają inwestycje nie tylko z powodu kryzysu, ale też z powodu wyczerpania unijnych środków. Zatem, jakiego budżetu mogą się spodziewać i na jakie inwestycje mogą liczyć mieszkańcy powiatu lubelskiego w przyszłym roku?

Budżet 2012 roku na pewno jest budżetem słabszym niż w ten z 2011 roku. Jest to spowodowane dwoma czynnikami. Po pierwsze, mamy w tym momencie zaplanowane niższe subwencje niż w latach poprzednich. Po drugie, budżety powinny być budowane bardzo ostrożnie z tej

racji, że przez kryzys może nie udać się wykonać niektórych dochodów. Co więcej, praktycznie wyczerpane zostały tzw. środki unijne. Wyjątkiem są projekty dofinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego. Mam tu na myśli projekty realizowane przez Wydział Edukacji, dające możliwość podnoszenia kwalifikacji, jak i oferujące dodatkowe zadania dla uczniów i nauczycieli oraz różnego rodzaju programy aktywizujące rynek pracy, realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy. Natomiast z zadań infrastrukturalnych w tej chwili przygotowujemy się do wykonania drogi na odcinku Tarnawka – Zakrzew – Targowisko. Będzie droga, na którą uzyskaliśmy dofinansowanie z NPPDL. Drugie zadanie to realizacja, wspólnie z powiatem łęczyńskim, odcinka drogi Łuszczów – Kijany. Trzecim z większych zadań drogowych, które planujemy wykonać, jest droga Majdan Krasieniński – Wygoda na terenie gminy Niemce. Mamy także zamiar zrealizować przebudowę drogi Wólka – Świdnik Duży, która jest drogą dojazdową do budowanego lotniska w Świdniku. Zupeł-

nie nowym przedsięwzięciem, które chcemy rozpocząć, będzie projekt scalenia gruntów. Scalenie są dofinansowane ze środków UE w ramach PROW. Na terenie kilku powiatów w województwie lubelskim takie przedsięwzięcia zostały zrealizowane. W naszym brakowało zainteresowania lub zgody mieszkańców na takie przedsięwzięcia. W tej chwili otrzymaliśmy z gminy Bychawa, a dokładnie z miejscowości: Wincentówek, Bychawka, Zdrapy, zgodę mieszkańców i wnioski o przeprowadzenie scaleń. Mamy na ten cel zarezerwowaną pulę środków w Urzędzie Marszałkowskim. Być może uda nam się poddać takiemu procesowi scalenia powierzchnię ok. tysiąca hektarów. Dla mieszkańców istotne powinno być to, że prace nie tylko polegają na scaleniu gruntów czy uregulowaniu kwestii geodezyjnych z lat poprzednich, ale także mamy przewidziane środki na tak zwane urządzenia poscaleniowe, które mogą być przeznaczone na wybudowanie dróg dojazdowych do pól, również o nawierzchni bitumicznej.

Dziękuję za rozmowę.

E-urząd krok po kroku

Tradycyjny sposób załatwiania spraw urzędowych w powiecie lubelskim odchodzi do lamusa. Starostwo Powiatowe i urzędy gmin proponują mieszkańcom kontakt przez internet, zapewniając sprawną i terminową obsługę. To efekt projektu pn. „Budowa zintegrowanej infrastruktury społeczeństwa informacyjnego w powiecie lubelskim”, który podsumowano podczas konferencji 16 grudnia.

Mieszkańcy mają 24-godzinny dostęp do e-usług i kontrolę nad obiegiem dokumentów. Sprawy on-line mogą załatwiać w różny sposób.

Pierwszy polega na pobraniu ze strony www.powiatlublin.eurząd.eu wzorów dokumentów, wypełnieniu ich i złożeniu w urzędzie lub przesłaniu drogą elektroniczną. Drugi sposób to elektroniczna skrzynka podawcza. Aby z niej korzystać, można się zalogować lub używać tylko swojego adresu mejlowego, na który będą przesyłane informacje dotyczące danej sprawy. Najpierw trzeba wypełnić elektroniczny formularz, złożyć go i automatycznie wygenerować urzędowe potwierdzenie odbioru. Zostanie ono wysłane na podany adres mejlowy. Tą drogą zostanie też podany numer sprawy, dzięki czemu można na bieżąco sprawdzać, na jakim jest ona etapie. Można to robić za pośrednictwem zakładki „Stan spraw” lub za pośrednictwem Biuletynu Informacji Publicznej. Z chwilą zakończenia procedury drogą mejlową przychodzi informacja o możliwości odbioru dokumentów.

Wysłanie dokumentu za pośrednictwem skrzynki podawczej jest możliwe tylko z wykorzystaniem e-podpisu, który zastępuje podpis tradycyjny. Można go uzyskać w dwojaki sposób. Pierwszy to e-PUAP, który gwarantuje posługiwanie się podpisem w każdym urzędzie w Polsce współpracującym z platformą e-PUAP. Drugi sposób to Powiatowe Centrum Certyfikacji, ale pozyskany w ten sposób e-podpis będzie ważny tylko w urzędach gmin powiatu lubelskiego oraz Starostwie Powiatowym w Lublinie. By go otrzymać, należy wejść w zakładkę „uzyskaj elektroniczny podpis”, zarejestrować swoje dane, a następnie udać się do siedziby starostwa, by podpisać umowę.

Projekt otrzymał prawie 6 mln zł z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach RPO, co stanowi 85% jego wartości.

Red.

Megasukces megapr

Powiat Lubelski z powodzeniem wziął udział w wielkim projekcie, którego nie podjął się wcześniej nikt w Polsce. Szesnaście powiatów Lubelszczyzny zdecydowało się współdziałać i zabrało się za budowanie i naprawianie dróg województwa. Projekt dobiegł końca i nadszedł czas na jego podsumowanie.

Działania powiatów oficjalnie nosiły nazwę „Poprawa wewnętrznej spójności komunikacyjnej województwa lubelskiego poprzez budowę i przebudowę dróg powiatowych zwiększających dostępność do dróg krajowych i wojewódzkich”, a w skrócie nazywano je powszechnie megaprojektem drogowym. Wspólna realizacja przedsięwzięcia przez 16 powiatów to przykład skonsolidowanego działania, którego nadrzędnym celem była poprawa dostępności komunikacyjnej województwa lubelskiego. Projekt miał również na celu zwiększenie spójności komunikacyjnej województwa lubelskiego, polepszenie warunków jazdy na drogach powiatowych, zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego dla pojazdów oraz przede wszystkim dla pieszych, a także wzrost atrakcyjności terenów przyległych do tych dróg dla potencjalnych inwestorów.

Liderem projektu był powiat lubelski, a partnerami powiaty: biłgorajski, chełmski, krasnostawski, kraśnicki, lubartowski, łukowski, opolski, parczewski, puławski, radzyński, rycki, świdnicki, tomaszowski, włodawski, zamojski.

Przygotowanie tak złożonego przedsięwzięcia nie było proste i zajęło kilka lat. Prace ruszyły jeszcze w 2008 roku. W lipcu 2010 roku podpisano umowę o dofinansowanie projektu. Jego całkowita wartość wyniosła 176 573 535,23 zł, w tym ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego uzyskano dofinansowanie w kwocie 131 600 000,00 zł.

W połowie 2010 roku wszystkie powiaty partnerskie rozpoczęły swoje inwestycje, których było w sumie 26. Podział zadań na poszczególne powiaty wyglądał następująco:

powiat biłgorajski:

- przebudowa drogi powiatowej nr 2943L Księżpól – Obsza łączącej drogę wojewódzką nr 835 w m. Księżpól z drogą wojewódzką nr 849 w m. Łukowa – II etap

powiat chełmski:

- budowa drogi powiatowej nr 1807L w miejscowości Chojno

Nowe zwiększającej dostępność do drogi krajowej nr 12

- poprawa połączenia komunikacyjnego pomiędzy drogami wojewódzkimi nr 844 i nr 816 poprzez przebudowę drogi powiatowej nr 1852L relacji Dryszczów – Holendry – Dubienka

powiat krasnostawski:

- przebudowa drogi powiatowej nr 3114L Ostrzyca – Izbica wraz z remontem dwóch mostów
- przebudowa drogi powiatowej nr 3124L Fajslawice – Ksawerówka

powiat kraśnicki:

- przebudowa drogi powiatowej nr 2701L Wilkołaz – Urzędów – Annopol

powiat lubartowski:

- przebudowa drogi powiatowej nr 1539L Firlej – Przypisówka – Lubartów
- przebudowa drogi powiatowej nr 1503L Białobrzegi – Kock

powiat lubelski:

- przebudowa drogi powiatowej nr 2259L Bełżyce – Strzeszkowice
- przebudowa drogi powiatowej nr 2260L Radawiec – Radawczyk

O efektach megaprojektu poinformowano na konferencji z udziałem marszałka województwa i starostów.

Fot. Krzysztof Dudziński

Drogowcy gotowi na zimę

Tym razem nie zima, ale jej brak zaskoczył drogowców. Śniegu było do tej pory jak na lekarstwo. Mimo to służby odśnieżania dróg już od wielu tygodni są odpowiednio zaopatrzone i gotowe do pracy. Zarząd Dróg Powiatowych w Lublinie ma w dyspozycji m.in. 2 pługi wirnikowe, 3 średnie, 5 ciężkich, 11 pługów lekkich z posypywarkami oraz 13 sztuk innego ciężkiego i specjalistycznego sprzętu do utrzymania dróg w odpowiednim stanie.

Drogowcy zgromadzili również ponad 980 ton soli, 3460

ton piasku i 1230 ton mieszanki piaskowo-solnej.

Stan dróg zależy od ich funkcji w układzie komunikacyjnym i średniorocznego ruchu dobowego. Na tej podstawie są ustalane standardy tras, od których zależy kolejność odśnieżania. Zarząd Dróg Powiatowych w Lublinie administruje ponad 685 kilometrami dróg, w tym 12,988 km III standardu, 2130 km IV standardu, 522,769 km V standardu i 135,968 km VI standardu (patrz – mapa na okładce). Drogi o małym i znikomym znaczeniu komunikacyjnym nie zostały objęte

zimowym utrzymaniem – łączna ich długość wynosi 1, 643 km.

Odśnieżanie dróg będzie prowadzone w pierwszej kolejności na drogach o wyższym standardzie, a następnie na drogach utrzymywanych w niższym. W sytuacji niesprzyjających warunków atmosferycznych dopuszczalne są przerwy w komunikacji: na drogach III standardu do 6 godzin, IV standardu – do 8 godzin, V standardu – do 24 godzin, VI standardu – do 48 godzin.

Odśnieżanie chodników nie leży w gestii ZDP. Zgodnie z ustawą ten obowiązek spoczy-

wa na właścicielach lub zarządcach nieruchomości.

Informacje o stanie przejezdności dróg można uzyskać w ZDP w Lublinie z siedzibą w Bełżycach pod numerami tel.: 81 516 28 84 i 81 516 28 86 w godz od 7.00 do 15.00, a w czasie trwania akcji zimowej od 6.00 do 20.00.

Obwód Drogowo-Mostowy nr 1 w Bełżycach 81 517 22 07

Obwód Drogowy nr 2 w Bychawie 81 566 02 60

Obwód Drogowy nr 3 w Garbowie 81 501-80-51

Magdalena Pietrzak

ojektu

PROGRAM
REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
LUBELSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

- powiat łukowski:**
    - budowa małej obwodnicy Łukowa
  - powiat opolski:**
    - przebudowa drogi powiatowej nr 2552L Wąwolnica – Poniatowa
  - powiat parczewski:**
    - przebudowa dróg powiatowych Polesia Zachodniego część II – droga nr 1613L (Przewłoka – Dębowa Kłoda)
  - powiat puławski:**
    - budowa drogi powiatowej nr 2522L na odcinku Oblasy – Janowice (obwodnica Janowca)
  - powiat radzyński:**
    - przebudowa drogi powiatowej nr 1210L na odcinku Brzostowiec – Paskudy
  - powiat rycki:**
    - przebudowa drogi powiatowej nr 1232L na odcinku Kąkolwnica Wschodnia – Rudnik – Wagnanka
    - kompleksowa przebudowa infrastruktury drogowej od drogi krajowej nr 17 do drogi krajowej nr 48 w miastach Ryki i Dęblin
  - powiat świdnicki:**
    - przebudowa drogi powiatowej nr 2022L Zalesie – Brzeziczki
    - przebudowa drogi powiatowej nr 2110L Bystrzejowice – Chmiel
    - przebudowa drogi powiatowej nr 2104L Minkowice – Krępiec
    - przebudowa drogi powiatowej nr 2120L Pełczyn – Trawniki – Kol. Dobryniów
  - powiat tomaszowski:**
    - poprawa dostępności komunikacyjnej obszarów gospodarczych powiatu do strefy przejść granicznych i dróg wojewódzkich na odcinkach drogowych: Przewale – Zubowice, Tyszowce – Łaszczów, Łaszczów – Zimno
  - powiat włodawski:**
    - przebudowa dróg powiatowych we Włodawie: ulice Kraszewskiego, Zabagonie, Waligóry, Żołnierzy WiN. Ogrodowa
  - powiat zamojski:**
    - przebudowa drogi powiatowej nr 3268L Wólka Łabuńska – Przewale na odcinku Wólka Łabuńska – granica powiatu zamojskiego
  - powiat żurawiecki:**
    - przebudowa drogi powiatowej 3248L Płoskie – Żdanów, stanowiącej dojazd do lotniska w Mokrem k. Zamościa
- Powyższe inwestycje zrealizowano w cyklu jedno- lub dwuletnim w latach 2010 – 2011. Do końca 2010 roku udało się zakończyć 7 inwestycji w trzech powiatach: kraśnostawskim (1), radzyńskim (2), świdnickim (4), natomiast pozostałe 19 inwestycji zakończono w 2011 roku.

Przebudowany most na drodze Bełżyce – Strzeszkowice.

Fot. Krzysztof Dudziński

Megaprojekt w liczbach

- długość wybudowanych dróg powiatowych – 3,47 km
- długość przebudowanych dróg powiatowych – 155 km
- długość wybudowanych ścieżek rowerowych – 2,08 km
- długość wybudowanych ciągów pieszo-rowerowych – 8,50 km
- liczba zmodernizowanych przejść dla pieszych – 10 szt.
- długość wybudowanej i zmodernizowanej sieci kanalizacji deszczowej – 4,46 km
- liczba zmodernizowanych obiektów mostowych/estakad/tuneli – 10 szt.
- długość wybudowanych i zmodernizowanych utwardzonych poboczy – 96,78 km
- długość wybudowanych i zmodernizowanych chodników – 48 km

Krzysztof Dudziński

Gaz popłynie do Bychawy

Gmina Bychawa wreszcie będzie miała dostęp do sieci gazowej. Stanie się to możliwe dzięki inwestycji wartej ok. 20 milionów złotych.

W listopadzie 2011 roku doszło do podpisania umowy pomiędzy Karpacką Spółką Gazownictwa w Tarnowie i przedstawicielami władz gminy Bychawa. Obie strony nie ukrywały zadowolenia z zawartego porozumienia.

– Otwiera się droga, aby gaz popłynął jeszcze dalej, tam gdzie będzie zapotrzebowanie. Beneficjentami gazu

i oszczędności płynących z jego eksploatacji jest kilka podmiotów. Są to mieszkańcy Bychawy i ci w blokach, i ci indywidualni odbiorcy, którzy będą chcieli skorzystać z tego udogodnienia, a także instytucje gminne i powiatowe. Doprowadzenie gazu do tych ostatnich pozwoli na znaczące oszczędności budżetowe – powiedział burmistrz Bychawy Janusz Urban.

Zanim popłynie gaz, konieczne będzie opracowanie projektu sieci dosyłowej, która doprowadzi paliwo do

całej gminy, a będzie miała początek w Głusku oraz stacji dystrybucji w Bychawie. Później ruszą prace w terenie. Sieć ma być oddana do użytku do końca 2015 roku. Tak długi okres wykonania inwestycji wynika z konieczności zdobycia wielu uprawnień i zezwoleń.

Podłączenie do sieci gazowej powinno przynieść miastu i gminie duże profity. Nie tylko skorzystają na tym mieszkańcy. Dostęp do gazu powinien też skłonić inwestorów do podejmow-

ania decyzji o rozpoczęciu działalności właśnie na terenie gminy i miasta Bychawa.

– To ostatnie miasto w województwie lubelskim, które nie ma gazu. Dotychczas zgazyfikowaliśmy 19 miast, w trakcie gazyfikacji jest Włodawa. Bychawa będzie ostatnim, 20. miastem na terenie naszego działania w województwie lubelskim, które otrzyma to paliwo – przyznaje prezes Zarządu Karpackiej Spółki Gazownictwa Bogdan Pastuszko.

Red.

Fuzja ratunkiem dla szpitali w Bełżycach

Po ponad ośmiu latach od podziału Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej nr 1 w Bełżycach i miejscowego Szpitala Powiatowego im. Dr. Wojciecha Oczki znów zostaną połączone. Tak zdecydowali radni powiatu lubelskiego podczas sesji 30 listopada. Fuzja ma poprawić sytuację finansową placówek. Konsolidacja placówek zbiegła się w czasie ze sprzeciwem Konwentu Szpitali Powiatowych Województwa Lubelskiego przeciwko decyzji szefa Narodowego Funduszu Zdrowia o podziale tzw. funduszu zapasowego.

Konsolidacja szpitali w Bełżycach według jej pomysłodawców jest szansą na wyższe kontrakty z NFZ i oszczędności. Dzięki jednej administracji zarządzanie nową placówką będzie efektywniejsze i tańsze. Fuzja ma przynieść od 500 tys. do 1 mln zł oszczędności w skali roku. Ponadto większy szpital ma silniejszą pozycję w negocjowaniu lepszych kontraktów z NFZ, a to oznacza, że pacjenci mogą mieć w przyszłości lepszy dostęp do opieki medycznej.

Powrót do przeszłości

Obie placówki funkcjonowały jako jeden zakład do 2004 roku. Osiem lat temu, w atmosferze protestów, zakład podzielono na SP ZOZ nr 1, który świadczy usługi w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej i ratownictwa medycznego, oraz szpital powiatowy, w którym zostały oddziały szpitalne. Od tego czasu SP ZOZ nr 1 radzi sobie dość dobrze, ale sytuacja szpitala powiatowego jest gorsza, ma on około 9 mln zł długów.

– Chcemy, żeby nowa struktura umożliwiła spłatę zobowiązań, które są w tej chwili rozłożone na wiele lat. Po wstępnych

SP ZOZ nr 1 inwestował w nowe pomieszczenia i nowoczesny sprzęt.

Fot. SP ZOZ w Bełżycach

Mimo restrukturyzacji szpital ma długi, głównie z powodu nadwykonań.

Fot. Szpital Powiatowy w Bełżycach

analizach wydaje nam się, że po połączeniu będzie to możliwe – mówi starosta lubelski Paweł Pikula. Jednocześnie zapewnia, że pacjenci obydwu placówek będą mieć zapewnione przynajmniej takie warunki obsługi, jakie mają obecnie. Korekty mogą dotyczyć jedynie poradni specjalistycznych, które w nowej strukturze nie powinny się dublować.

Starosta lubelski deklaruje, że żaden oddział szpitalny nie zostanie zlikwidowany i nie są planowane zwolnienia personelu medycznego. Zmiany odczują jednak pracownicy administracyjni, którzy muszą się liczyć ze zwolnieniami.

– Ale nie będą to drastyczne ograniczenia tylko urealnienie zatrudnienia, związane z wprowadzeniem jednego systemu zarządzania – wyjaśnia Paweł Pikula.

Szczegóły konsolidacji będą znane prawdopodobnie w styczniu. Wtedy ma być gotowa pierwsza wersja programu organizacji nowej struktury. Zmiany mają wejść w życie 1 kwietnia przyszłego roku.

Stolica dba o najbogatszych

Starania władz powiatu o poprawę sytuacji lokalnej służby zdrowia w 2011 roku zdawały się nie mieć znaczenia dla władz centralni NFZ. Z puli 593 mln

tzw. funduszu zapasowego aż 537 mln fundusz skierował do woj. mazowieckiego, 41 pomorskiego, a 15 śląskiego. Pozostałe regiony, w tym Lubelszczyzna, nie dostały nic. W związku z tą decyzją 7 listopada w Starostwie Powiatowym odbył się Konwent Szpitali Powiatowych Województwa Lubelskiego. Jego uczestnicy sprzeciwili się decyzji prezesa NFZ.

– Nie widzimy specjalnego powodu, by dofinansowanie otrzymały te województwa, które i tak mają relatywnie dobrą sytuację finansową – powiedział starosta lubelski, jednocześnie przewodniczący konwentu powiatów.

Dlatego szpitale powiatowe z Lubelszczyzny domagają się sprawiedliwego podziału, zgodnego z algorytmem, który uwzględni regiony z największymi niedoborami finansowymi. – W tym niechlubnym rankingu Lubelszczyzna, niestety, przoduje – dodaje Paweł Pikula.

W przyszłym roku pieniędzy będzie więcej

Z uwzględnieniem algorytmu podzielono środki na leczenie na rok 2012. NFZ poinformował, że placówki medyczne na Lubelszczyźnie otrzymają w przyszłym roku o ponad 260 milionów złotych więcej niż obecnie. Oznacza to wzrost kontraktów o około 8 procent.

Ponadto szpitale powiatowe otrzymają zwrot nadwykonań, ale tylko za tak zwane procedury ratujące życie. Wartość zaległych nadwykonań szacuje się na około 350 milionów złotych, NFZ deklaruje zaledwie ponad 30 milionów. – Chociaż są to bardzo skromne środki, uważamy, że jest to mały krok, ale w dobrym kierunku – ocenia Paweł Pikula.

Magdalena Toporowska-Lebiocka

Walczyć z przemocą

Przemoc w rodzinie dla wielu osób nadal pozostaje tematem tabu. Zarówno jej ofiary, jak również oprawcy utrzymują ten problem w tajemnicy przed światem. Powiat Lubelski zdecydował się walczyć z tym zjawiskiem. Rada Powiatu przyjęła program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Rada przegłosowała przyjęcie programu 30 listopada.

Działania zaproponowane przez specjalistów nie tylko mają doprowadzić do zmniejszenia skali przemocy w rodzinie, ale także pomóc skuteczniej chronić ofiary tego rodzaju przestępstw, ułatwić im korzystanie ze wsparcia oraz poprawić skuteczność podejmowanych interwencji wobec sprawców. Należy wyraźnie zaznaczyć, że cały program jest skierowany przede wszystkim do ofiar przemocy w rodzinie, czyli dzieci, współmałżonków i partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych i niepełnosprawnych. Twórcy programu nie ograniczają się jednak tylko do pokrzywdzonych. Chcą swoimi działaniami dotrzeć do sprawców przestępstw rodzinnych oraz świadków takich czynów, uwrażliwić ich na dziejącą się krzywdę i nauczyć, jak reagować na dostrzegane zło.

Twórcy programu liczą, że za jego sprawą właściwe resorty, jednostki samorządowe, organizacje pozarządowe, a także inne podmioty niepubliczne podejmą konkretne działania, prowadzące do skutecznej walki z przemocą domową. Chodzi między innymi

o zmianę sposobu postrzegania przez społeczeństwo tego problemu oraz ukazania szkód, które powoduje, a także pokazanie, że rodzina wolna od przemocy i patologii sama w sobie ma ogromną wartość. Do szerokiego spektrum podmiotów realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie należą: Starostwo Powiatowe w Lublinie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lublinie, ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu lubelskiego, Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Bychawie i Bełżycach, Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, policja, sąd, prokuratura, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe działają-

ce na rzecz rodziny i zakłady opieki zdrowotnej.

Niestety, jak pokazują badania w Polsce, przemoc w rodzinie jest nadal poważnym problemem. Jest to zjawisko trudne do zdiagnozowania. Tego rodzaju przestępstwa najbardziej dotyczą dzieci, które mogą mieć bezpośrednią styczność z agresorem poprzez uczestnictwo w akcie przemocy, lub pośrednio będąc świadkami przemocy, co również ma bardzo negatywny wpływ na ich prawidłowy rozwój emocjonalny. Zaburzenia emocjonalne u dzieci mogą przejawiać się m.in. problemami w funkcjonowaniu społecznym, a także w zakresie zdrowia fizycznego.

Magdalena Pietrzak

Lp.	Rodzaj działania podjętych przez ośrodki pomocy społecznej powiatu lubelskiego, policję i ośrodki interwencji kryzysowej	2009 r.	2010 r.	I połowa 2011 r.
1.	Liczba przeprowadzonych interwencji domowych (ogółem)	594	668	337
2.	Liczba sprawców przemocy domowej (kobiety)	4	6	4
	Liczba sprawców przemocy domowej (kobiety) pod wpływem alkoholu	1	3	0
3.	Liczba sprawców przemocy domowej (mężczyźni)	206	214	121
	Liczba sprawców przemocy domowej (mężczyźni) pod wpływem alkoholu	199	211	115
4.	Liczba sprawców przemocy domowej (nieletni)	1	0	0
	Liczba sprawców przemocy domowej (nieletni) pod wpływem alkoholu	1	0	0
5.	Liczba dzieci przewiezionych do szpitala, placówki, oddanych pod opiekę osoby spokrewnionej	13	11	
6.	Liczba postępowań przygotowawczych dotyczących przemocy domowej, w których prowadzona była procedura „Niebieskiej karty”	79	91	56

Tab. 1 Rodzaj i ilość działań podjętych przez ośrodki pomocy społecznej powiatu lubelskiego, policję i ośrodki interwencji kryzysowej

Integracja z włoską nutą

Smacznie, przyjemnie i pożytecznie obchodzono w Bychawie Międzynarodowy Dzień Osób Niepełnosprawnych, którego hasło w 2011 roku brzmi: „Razem do lepszego świata dla wszystkich i udział osób niepełnosprawnych w procesie rozwoju”. 5 grudnia w „Barze u Saszy” nad Zalewem Bychawskim Środowiskowy Dom Samopomocy zorganizował warsz-

taty kulinarne dla uczestników z zaburzeniami psychicznymi.

Osoby niepełnosprawne uczyły się przygotowywać i piec pizzę, a także składać serwetki i nakrywać do stołu w związku z nadchodzącymi świętami Bożego Narodzenia.

Na koniec warsztatów „włoscy kucharze” i zaproszeni goście wspólnie degustowali pizzę w czte-

rech smakach, natomiast burmistrz Bychawy Janusz Urban wręczył zaświadczenia uczestnikom kursu „Trening kompetencji i umiejętności społecznych”. Zajęcia odbyły się w listopadzie, w ramach realizacji projektu PCPR w Lublinie.

Inicjatorem i sponsorem gruntdniowych warsztatów był właściciel „Baru u Saszy” Mariusz Sawicki.

Danuta Adamek

W nagrodę za wrażliwość i pomoc ludziom

– Pani ofiarność, osobiste zaangażowanie i umiejętność rozwiązywania problemów zasługują na szacunek i uznanie – dziękował Paweł Pikuła, starosta lubelski, Marii Tarczyńskiej, dyrektorke Domu Pomocy Społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie w Matczynie.

Okazją do uhonorowania zasłużonej dyrektorki DPS były obchody Dnia Pracownika Socjalnego. Uroczystości odbyły się 22 listopada w urzędzie wojewódzkim. Tego dnia spotkali się pracownicy domów opieki społecznej, miejskich i gminnych ośrodków pomocy rodzinie oraz organizacji pozarządowych, skupiających pracowników socjalnych. W Lubelskiem w ramach różnych ośrodków pomocą społeczną zajmuje się zawodowo 7,5 tysiąca osób. Oprócz pracowników zatrudnionych na etatach, w pracy z chorymi i niepełnymi pomagają wolontariusze.

Dyrektorka Maria Tarczyńska otrzymała medal marszałka województwa. Podziękowania i nagrodę finansową przekazał jej także starosta Paweł Pikuła. Jakimi cechami powinien wyróżniać się dobry społecznik?

– Trzeba mieć nie tylko wrażliwość, trzeba kochać ludzi, umieć czytać ich myśli i pewne rzeczy, których człowiek nie wypowie, bo albo nie pozwala mu na to wstyd, albo jest niezaradny. Pracownik socjalny powinien być dobrym duchem, który poprowadzi rodzinę czy osobę niepełnosprawną ku lepszemu przyszłości – wyjaśnia Marta Tarczyńska.

Maria Tarczyńska jest absolwentką Wydziału Pielęgniarskiego Akademii Medycznej w Lublinie. Po studiach podjęła pracę w Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Bełżycach. Od 1 lutego 1990 roku jest dyrektorką DPS w Matczynie, pełniąc jednocześnie obowiązki kierownika gospodarstwa pomocniczego przy DPS. Na wniosek ministra pracy i polityki społecznej uczestniczyła w pracach zespołu ds. interdyscyplinarnej rehabilitacji, edukacji i opieki dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie. W 2005 roku prezydent Aleksander Kwaśniewski odznaczył ją Złotym Krzyżem Zasługi, a w tym roku marszałek województwa lubelskiego medalem „Zasłużony dla Lubelszczyzny”.

Red.

Nowoczesny sprzęt dzięki unijnym

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Prowadzony przez Powiat Lubelski projekt „Moje ambicje – moja przyszłość” to nie tylko szansa na doskonalenie umiejętności dla setek uczniów szkół zawodowych. To także ogromna możliwość zdobycia nowego, cennego wyposażenia dla ośrodków oświatowych. Bez tego programu powiększenie bazy dydaktycznej byłoby niemożliwe.

Dzięki środkom unijnym pozyskanym przez Powiat Lubelski Zespół Szkół Zawodowych nr 1 im. Mjr. H. Dobrzańskiego w Bychawie mógł liczyć na przekazanie wyposażenia stanowiska diagnostycznego. Trafił tam warty aż 38 tys. zł układ zasilania silnika diesla. Uczniowie zapoznawali się z tajnikami budowy silników nie tylko na lekcjach, ale również w czasie wizyty studyjnej w zakładach samochodowych. Dzięki projektowi w dniach 29 – 30 listopada 2011 r. 30 uczniów wraz z dwoma opiekunami odwiedziło zakłady Fiat Auto Poland SA w Tychach.

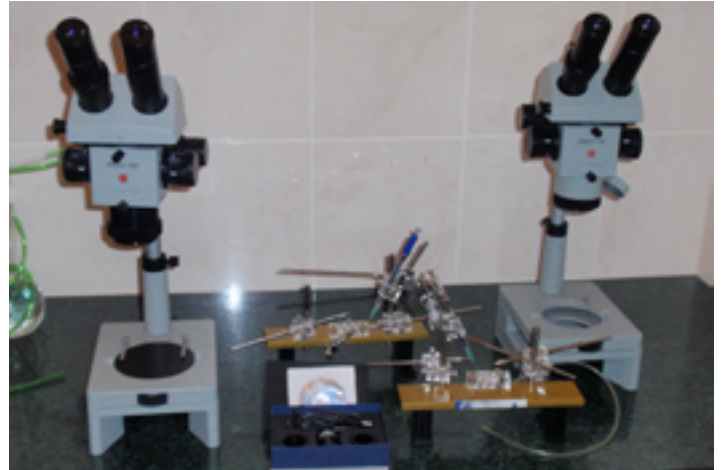
Placówek oświatowych, które skorzystały na projekcie wdrożonym przez powiat, jest więcej. Dzięki unijnym funduszom w Zespole Szkół im. Mikołaja Kopernika w Bełżycach pojawił się zestaw dziesięciu plansz dydaktycznych systemów pojazdów. Placówka wzbogaciła się także o wartość 12,5 tys. zł stanowisko testowania alternatorów z falownikiem, stanowisko testowania sondy lambda za 3,2 tys. zł, a także tester pomp TPP1 za 2,7 tys. zł.

Omawiając korzyści płynące z projektu nie można zapomnieć o udziale uczniów z Zespołu Szkół Technicznych im. T. Kościuszki w Bełżycach i Zespołu Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego w Pszczeliej Woli w zajęciach pracowni symulacyjnej. To szkolenie przyniosło wymierne korzyści nie tylko samej młodzieży, ale także placówkom, do których ona uczęszcza. Uczniom przekazano specjali-

styczną literaturę zakupioną w ramach projektu, natomiast do szkół trafił sprzęt niezbędny do podniesienia jakości i efektywności zajęć. Dzięki projektowi „Moje ambicje – moja przyszłość” wspomniane powyżej dwie placówki oświatowe dostały m.in. zestawy do carvingu Gourmet, stoły cateringowe, stoliki restauracyjne, regały, wózki kelnerskie, serwisy obiadowe z porcelany, zestawy sztuczków restauracyjnych, moltony, obrusy, serwetki, pokrowce na krzesła, półmiski, szklanki, kieliszki, patery, cukiernice, sosjerki i wiele innych również potrzebnych rzeczy. Sale zostały wyposażone również w zastawy ceramiczne, wykonane z jednego materiału i według jednego wzoru, stanowiące gustowną całość. Zakup wyposażenia pracowni symulacyjnych kosztował łącznie ponad 24 tys. zł.

W październiku 2011 r. w ramach projektu rozpoczęły się „Warsztaty spawalnicze”. Zajęcia przeznaczone dla 70 osób z trzech zespołów szkół: Zespołu Szkół im. M. Kopernika w Bełżycach, Zespołu Szkół Zawodowych nr 1 im. Mjr. H. Dobrzańskiego w Bychawie i Zespołu Szkół Technicznych im. T. Kościuszki w Bełżycach są także szansą dla placówek oświatowych na wzbogacenie swojego wyposażenia. Zaplanowano zakupy sprzętu specjalistycznego w postaci spawarek, przecinarek plazmowych, uchwytów spawalniczych. Zostaną również zakupione materiały szkoleniowe dla uczestników warsztatów w postaci próbek spawalniczych, przyłbic, podręczników z zakresu spawalnictwa itp.

Nowy sprzęt i inne pomoce naukowe przygotowano też dla uczestników zajęć „ABC małego biznesu”, którzy zdobywają wiedzę z zakresu prowadzenia własnej działalności gospodarczej, sporządzania biznesplanu, prowadzenia księgowości, jak również pozyskiwania dofinansowania z Funduszu Pracy, funduszy

Aparat i mikroskop do inseminacji matek pszczelich.

Fot. Arch. Starostwa Powiatowego w Lublinie

Program do grafiki komputerowej.

Fot. Arch. Starostwa Powiatowego w Lublinie

europeskich itp. Zakupiono następujące materiały dydaktyczne: kodeksy spółek handlowych oraz postępowania cywilnego, zestawy płyt DVD pt. „Pierwszy biznes”, a także programy komputerowe z zakresu założenia i prowadzenia działalności gospodarczej. Organizatorzy pomyśleli także o szkoleniu z obsługi kas fiskalnych. W tym celu zakupiono te urządzenia za kwotę 31 500,70 zł. Dzięki temu podczas zajęć każdy ma do dyspozycji swoją kasę. Uczniowie mogą też korzystać z czytników oraz druków: listy płac, faktur VAT oraz rolek do kas.

Konkretne pomoce naukowe oraz miłe niespodzianki otrzymali uczestnicy trzech dziesię-

cioosobowych grup, które wzięły udział w zajęciach w ramach „Szkolnej Pracowni Diagnostyki”. W tym gronie znaleźli się uczniowie Zespołu Szkół im. Mikołaja Kopernika w Bełżycach (20 osób) i Zespołu Szkół Zawodowych nr 1 im. Mjr. H. Dobrzańskiego w Bychawie (10 osób). Każda grupa przystąpiła do 30-godzinnych zajęć w 2 pracowniach. Młodzi ludzie zyskali na wymianie dydaktycznej pomiędzy szkołami, dzięki niej mogli korzystać z wszystkich pomocy dydaktycznych danej placówki. Otrzymali także specjalistyczną literaturę z zakresu motoryzacji, poradniki serwisowe, a także podręczniki na temat budowy i eksploata-

m funduszom

Stanowisko do diagnostyki pojazdów.

Fot. Arch. Starostwa Powiatowego w Lublinie

Stanowisko testowania alternatorów.

Fot. Arch. Starostwa Powiatowego w Lublinie

Pracownia symulacyjna obsługi cateringowej.

Fot. Arch. Starostwa Powiatowego w Lublinie

cji pojazdów. Do wszystkich uczniów trafiła również roczna numerata czasopisma „Auto-Expert w szkole”.

Jeszcze większe atrakcje czekały na uczestników warsztatów z grafiki komputerowej. W każdej grupie uczniów, biorących udział w szkoleniach, wybrano autorów najlepszych projektów stron internetowych. Zwycięzcom wręczono tablety. Oprócz tego każdy uczeń dostał specjalistyczną literaturę, natomiast ich szkoły programy komputerowe.

Projekt „Moje ambicje – moja przyszłość” jest realizowany przez Powiat Lubelski od stycznia tego roku. Z unijnego

Podręczniki specjalistyczne obsługi cateringowej.

Fot. Arch. Starostwa Powiatowego w Lublinie

wsparcia korzystają uczniowie z sześciu zespołów szkół: ZSZ nr 1 w Bychawie, ZS w Niedzrzyca Dużej, ZS im. M. Kopernika w Bełżycach, ZST w Bełżycach i ZSR CKP w Pszczulej Woli. Głównym celem projektu jest rozwój kompetencji kluczowych i umocnienie praktycznych umiejętności zawodowych uczniów, zgodnych z potrzebami rynku pracy.

Projekt jest realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet IX. Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach, Działanie 9.2 Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego.

Iwona Wolińska

Młodzi już myślą o pracy

Jak dobrze wybrać zawód i zaplanować kształcenie to dwa główne tematy konferencji pod hasłem „Moja kariera”, która odbyła się 18 października w Zespole Szkół w Niedzrzyca Dużej. Adresatem spotkania była młodzież.

Przedstawiciele Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży OHP wyjaśniali, jak korzystać z pośrednictwa pracy, doradztwa zawodowego czy refundacji plac młodocianych. Zaprezentowali różne formy rozwoju kariery zawodowej możliwe do zrealizowania po zakończeniu nauki.

O konsekwencjach czynów karalnych popełnianych przez młodzież mówili goście z Komendy Miejskiej Policji w Lublinie. Słuchacze mieli okazję poznać procedury, według których działają funkcjonariusze w przypadku stwierdzenia, że młody człowiek pije alkohol, bierze narkotyki lub pali papierosy.

Polskie wojsko jest armią zawodową i oferuje możliwość kariery nie tylko mężczyznom, ale też kobietom. Reprezentant Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego Wku w Lublinie opowiadał uczniom o zmianach w przepisach regulujących zasady wstępowania do służby. Zaprezentowano ofertę wojskowych uczelni wyższych. Wystąpienie przedstawiciela sztabu było połączone

Zainteresowanie uczniów świadczy o potrzebie takich spotkań.

Fot. Arch. ZS w Niedzrzyca Dużej

z pokazem filmu promującego Wojsko Polskie.

Cenne wiadomości przekazali uczniom Robert Antoń i Małgorzata Pietrzak z Powiatowego Urzędu Pracy w Lublinie filia w Bełżycach. Wskazali na nowe trendy w zatrudnieniu oraz możliwość dodatkowego kształcenia młodych ludzi. Mówili, jak skutecznie i świadomie decydować się na wybór zawodu, doradzali, w jaki sposób planować własne kształcenie, tak aby w przyszłości gwarantowało ono sukces na rynku pracy.

Spotkanie cieszyło się dużym zainteresowaniem, czego dowodem były liczne pytania. Organizatorem konferencji był PUP w Lublinie filia w Bełżycach, który wsparł ZS w Niedzrzyca Dużej.

Dr. ZS w Niedzrzyca Dużej
Urszula Stadnik

Świętowali z gośćmi z Ukrainy

Wyjątkowy przebieg miały uroczystości Dnia Edukacji Narodowej zorganizowane 14 października w Zespole Szkół im. ks. A. Kwiatkowskiego w Bychawie. Wzięli w nich udział nauczyciele z zaprzyjaźnionej szkoły w Lapaivce na Ukrainie.

Obchody rozpoczęła wspólna hospitacja lekcji historii, prowadzonej przez Małgorzatę Bańkę, którą wspomagał Marek Krzysztoń. Lekcja miała na celu pokazanie, jak w bychawskiej szkole są wykorzystywane nowoczesne technologie. Dlatego prowadzący posługiwali się tablicą interaktywną. Później połączone rady pedagogiczne wzięły udział w dyskusji na temat uatrakcyjniania lekcji za pomocą nowoczesnych metod nauczania.

W części artystycznej goście obejrzeni przedstawienie pt. „Śpiąca królewna”, którego scenariusz został oparty na tekście baśni według Sławomira Mrożka. Przygotowało je kółko teatralne. Zwieńczeniem dnia była uroczysta kolacja z udziałem przedstawicieli powiatu lubelskiego i Kuratorium Oświaty w Lublinie. Nie zabrakło życzeń i gratulacji. Dyrektor Henryk Dudziak wręczył nauczycielom, którzy wyróżniają się pracą dydaktyczną i wychowawczą, nagrody dyrektora szkoły. Dla gości z Ukrainy pobyt w Polsce na tym się nie skończył. Dzień później poznawali uroki Kazimierza Dolnego i Nałęczowa, zachwycając się najpiękniejszymi zakątkami lubelskiej ziemi.

Monika Kot

Obudź geniusza!

„Wszyscy ludzie są potencjalnymi twórcami, potrzebne są tylko odpowiednie warunki dla zaistnienia ich utajonych możliwości”.

C.R. Rogers

Skąd się biorą zdolne dzieci? Jak je rozpoznać i wspierać, by mogły rozwijać swoje talenty i w przyszłości w pełni je wykorzystywać? O tym dyskutowało prawie stu nauczycieli szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych oraz pracowników poradni psychologiczno-pedagogicznych z województwa lubelskiego podczas konferencji naukowej „Dziecko zdolne w szkole z pasją”, która odbyła się 16 listopada w Starostwie Powiatowym w Lublinie.

Temat nawiązuje do ostatnich priorytetów Ministerstwa Edukacji Narodowej: „Szkoła z pasją” i „Dziecko zdolne”.

Wykład inauguracyjny na temat „Systemowych rozwiązań na rzecz pracy z uczniem zdolnym” wygłosiła kurator Anna Szczepińska, podkreślając konieczność równości szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z różnych środowisk, wypracowania nowego modelu nauczyciela, diagnozowania inteligencji dzieci i indywidualizowania pracy z każdym uczniem. Prof. Dorota Turska z Instytutu Psychologii UMCS w Lublinie zwróciła uwagę na potoczne nauczycielskie teorie twórczości, ich trafność i zagrożenia wynikające z chybionej diagnozy. O tym, co powinni czynić rodzice, by wspomagać rozwój młodych talentów, mówiła dr Elżbieta Wróblewska z Instytutu Psychologii UMCS wskazując na inspirowanie dzieci do zabawy, dostarczanie różnorodnych doświadczeń, zachęcanie do samodzielności i nawiązanie silnej więzi psychicznej z dzieckiem poprzez przejrzystą, otwartą komunikację i bezwarunkową akceptację. Rodzic z pasją jest przykładem dla dziecka, podobnie jak nauczyciel z pasją, który podąża za swymi

Debata o zdolnych dzieciach była połączona z prezentacją młodych talentów. Podziwiano tancerzy...

Fot. Tomasz Banaszek

uzdolnieniami i jest wrażliwy na indywidualność dziecka. Zwróciła na to uwagę Aleksandra Palczewska-Chrześcjan z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Bełżycach, mówiąc o syndromie nieadekwatnych osiągnięć szkolnych dziecka zdolnego, przyczynach syndromu i zaleceniach do pracy. Wskazała za J. Pürto, iż należy najpierw rozwijać osobowość i ogólne zdolności poznawcze dziecka, a dopiero na tej bazie kreować wybitne zdolności kierunkowe. Jeśli uczniowie wybitnie zdolni nie mają tej podstawy, mogą być smutnymi dziećmi i samotnymi geniuszami. Dziecko zdolne tak, jak inne dzieci potrzebuje zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych: bezpieczeństwa, akceptacji, poczucia przynależności i miłości. Anna Sołoduszkiewicz z PP-P nr 1 w Lublinie przedstawiła cele i zasady prowadzenia treningu myślenia twórczego dzieci i młodzieży oraz przykłady ćwiczeń wykorzystywanych w treningu.

Część druga konferencji zawierała informacje o dobrych praktykach szkolnych. Nauczyciele dzielili się swoją wiedzą, doświadczeniem i pasją w pracy pedagogicznej. Edyta Rząd, nauczyciel plastyki Zespołu Szkół nr 1 im. Jana Pawła II

w Bełżycach, przedstawiła pomysły na rozwijanie uzdolnień plastycznych oraz przygotowała wystawę prac plastycznych swych uczniów. Dyrektor PP-P w Bełżycach Maria Winiarska omówiła wspierającą rolę poradni psychologiczno-pedagogicznej w edukacji i wychowaniu dziecka zdolnego. Psycholog Renata Palczewska z III Liceum Ogólnokształcącego im. Unii Lubelskiej w Lublinie przedstawiła formy i metody pracy z uczniem zdolnym w szkole ponadgimnazjalnej. Kierownik PBW im. KEN Filia w Bełżycach Agnieszka Piłat zaprezentowała, w jaki sposób pracuje z uczniem zdolnym w bibliotece.

Podczas spotkania nie tylko dyskutowano o zdolnych dzieciach, ale również podziwiano młode talenty. Przed uczestnikami konferencji zaprezentowały się: grupa Twister I z Miejskiego Domu Kultury w Bełżycach (instruktorka Emilia Osińska-Marczak) i Chór Kantylena III LO iw Lublinie (dyrygent Małgorzata Nowak), zaś w przerwie można było ocenić i skosztować wyroby kulinarne zdolnej młodzieży Zespołu Szkół Technicznych w Bełżycach.

W konferencji wzięli również udział m.in.: starosta lubelski, pracownicy Wydziału Edukacji,

... i śpiewaków.

Fot. Tomasz Banaszek

Ochrony Zdrowia i Kultury Starostwa Powiatowego, burmistrz Bełżyc.

Uczestnicy konferencji podkreślali, iż potencjał tkwiący w młodych ludziach wkraczających w mury szkolne jest cennym kapitałem, który należy chronić i pieczołowicie pomnażać.

Organizatorami konferencji były: PP-P w Bełżycach i Powiatowy Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Lublinie, a honorowy patronat objęli lubelski kurator oświaty i starosta lubelski.

Aleksandra Palczewska-Chrześcjan, psycholog, inicjator spotkania

Goście u hubalczyków w Bychawie

Zespole Szkół Zawodowych nr 1 im. Mjr. Henryka Dobrzańskiego w Bychawie przyłączył się do unijnego programu „Comenius”. Dzięki temu do placówki przyjechali zagraniczni goście z różnych stron Europy. Było to możliwe dzięki wspólnemu projektowi pt. „Otworzyć się, aby poznać innych”.

21 listopada Bychawę odwiedzili nauczyciele i uczniowie z Francji, Włoch, Hiszpanii i Rumunii. Tygodniowe spotkania były znakomitą okazją wymiany doświadczeń, poszerzenia wiedzy oraz nawiązania przyjaźni.

Dyrektor szkoły Jerzy Sprawka powitał gości po staropolsku chlebem i solą. Na uroczystości pojawili się też przedstawiciele samorządu powiatowego i miejskiego. Dalsza część uroczystości odbyła się przy biesiadnym stole. Uczestnikom spotkania przygrywała kapela „Cyja” ubrana w regionalne stroje ludowe.

Drugi dzień wizyty minął międzynarodowym gościom na wizycie w Lublinie. Odwiedzili Muzeum na Majdanku i Zamek Lubelski. Spacerując po Starym Mieście mogli zapoznać się z dziejami Lublina.

Także trzeci dzień upłynął im pod znakiem poznawania uroków Lubelszczyzny. Na początek zwiedzili Bychawę i obejrżeli najciekawsze zabytki miasta. Następnie wszyscy pojechali do Kazimierza Dolnego. Dzień zakończył się spotkaniem nauczycieli w Bychawskim Centrum Kultury uświetnionym występami, działającymi przy nim, młodzieżowych zespołów muzycznych.

24 listopada goście spędzili głównie w szkole. Młodzież uczestniczyła w lekcji języka angielskiego, której celem było wzajemne poznanie się oraz kształcenie umiejętności komunikacyjnych. Następnie odbył się konkurs „Europe can be loved”, w którym wzię-

ły udział pięcioosobowe drużyny z każdego kraju. Najlepsza okazała się drużyna hiszpańska.

Hiszpanie zwyciężyli również w konkursie na logo projektu. W godzinach popołudniowych młodzież zapoznawała się z dziedzictwem kulturowym Polski. Opracowana wcześniej broszura była dla niej doskonałą okazją do pogłębienia wiedzy o kulturze polskiej.

Ostatni dzień pobytu gości z przyjaźnionych państw przebiegł w atmosferze zmagania sportowych. Na sali gimnastycznej odbył się międzynarodowy turniej rekreacyjny. Zwyciężyła młodzież z bychawskiej szkoły. Na zakończenie wizyty młodzi ludzie wykonali plakaty podsumowujące pierwsze spotkanie projektowe. Następnie odbędzie się w marcu we Francji.

Andrzej Pietrzak

Wizyta „Kopernika” w Czechach

Czesi byli gospodarzem kolejnego, ekologicznego spotkania w ramach projektu Comenius „Uczenie się przez całe życie”. Uczestnicy programu w dniach od 3 do 7 października gościli w miejscowości Prosenice. Zespół Szkół im. M. Kopernika w Bełżycach reprezentowały nauczycielki Karolina Sudół i Anna Kierepka.

Celem spotkania było omówienie dotychczasowej pracy nad projektem, wymiana materiałów oraz planów dalszej współpracy. Nauczycielki z ZS im. Kopernika zaprezentowały wnioski z odbytej w szkole debaty, która dotyczyła alternatywnych źródeł energii; pokazały plakaty

Pamiątkowe zdjęcie przy pomniku Komeńskiego. Na jego cześć projekt otrzymał nazwę „Comenius”.

promujące oszczędzanie energii i ochronę środowiska oraz wykonane przez uczniów torby ekologiczne. Program spotkania obejmował także zajęcia warsztatowe m.in. z papieroplastyki. Czescy nauczyciele zaprezentowali Slnakov, budynek wykonany tylko z naturalnych surowców i ogrzewany przez alternatywne źródła energii.

Goście zwiedzili Przerow, a w nim zamek będący siedzibą Muzeum Jana Amosa Komeńskiego, światowej sławy czeskiego pedagoga, żyjącego na przełomie XVI i XVII w. Gospodarze zorganizowali także wycieczkę do Ołomuńca. Następne spotkanie w ramach projektu odbędzie się w Bełżycach.

Karolina Sudół

Docenieni za wysiłek i sukcesy

18 uczniów ze szkół powiatu lubelskiego otrzymało stypendia starosty. Ich uroczyste wręczenie odbyło się przed sesją Rady Powiatu w środę 30 listopada.

Stypendia za wyniki w nauce oraz osiągnięcia sportowe są przyznawane już od kilku lat w każdym semestrze. Za pracę w II semestrze roku szkolnego 2010/2011 nagrodzono 10 uczniów za bardzo dobre wyniki w nauce i 8 za wyniki w różnych dyscyplinach sportowych.

Stypendia naukowe otrzymali: Karolina Baran i Aleksandra Wielgus z Zespołu Szkół w Bychawie, Aleksandra Jaskółka i Paweł Gruszczyk z Zespołu Szkół Rolniczych w Pszczelnej Woli oraz Joanna Dzierżak z Zespołu Szkół w Bełżycach, Tomasz Maj z Zespołu Szkół Zawodowych nr 1 w Bychawie, Iwona Siwiec z Zespołu Szkół Technicznych w Bełżycach, Mateusz Drozda z Zespołu Szkół w Niedzwicy Dużej, Angelika Woźniak z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Niemcach oraz Rafał Sulowski z Zespołu Szkół Techniki Rolniczej w Piotrowicach. Najlepszy ze stypendystów Paweł Gruszczyk z ZSR w Pszczelnej Woli może się pochwalić średnią ocen 5,58.

Najwięcej stypendystów sportowców uczy się w ZSTR w Piotrowicach: Mateusz Mazur, Krystian Piłat i Grzegorz Matraszek. ZS Bełżyce i Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Bystrzycy mają w tej grupie laureatów po dwóch przedstawicieli. Bełżycką placówkę reprezentują Bartłomiej Stanisławek i Paweł Joško, a bystrzycki ośrodek Sebastian Bartoszek i Karol Błaziński. Stypendium sportowe otrzymał również reprezentant ZSR w Pszczelnej Woli Paweł Kozieł.

Nagrody wręczył starosta Paweł Pikula i przewodniczący Rady Powiatu Sławomir Zygo.

Na stypendia dla najzdolniejszych i wysportowanych uczniów powiat lubelski przeznaczył w tym semestrze ponad 12 tysięcy 400 złotych.

www.ias24.eu

Najlepsi w nauce i sporcie.

Fot. Tomasz Banaszek

Dzięki kajakom promowali L

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
LUBELSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

„Promocja markowego produktu turystycznego Lubelszczyzny **Kajakiem po Bystrzycy i Wieprzu**” to projekt nastawiony na rozwój turystyki aktywnej. Rozpoczął się w kwietniu 2010 roku, a zakończył się 30 listopada br. Poza Powiatem Lubelskim w akcji uczestniczyły też powiaty lubartowski i rycki, Gmina Strzyżewice oraz Miasto Lublin.

Celem projektu była promocja aktywnego spędzania wolnego czasu, połączonego z poznawaniem zabytków, ciekawych miejsc oraz historii Lubelszczyzny. Twórcom programu zależało także na budowaniu pozytywnego wizerunku Lubelszczyzny jako miejsca, w którym można w ciekawy i aktywny sposób spędzać wolny czas. Wzrost zainteresowania Lubelszczyzną przez osoby poszukujące piękna przyrody i ciekawych miejsc z pewnością wpłynie na rozwój gospodarczy regionu. Powinna wzrosnąć liczna osób zainteresowanych prowadzeniem wypożyczalni sprzętu turystycznego, punktów gastronomicznych czy kwater agroturystycznych.

Realizacja projektu zaczęła się od sporządzenia analizy atrakcyjności turystycznej gmin leżących wzdłuż szlaku kajakowego w kontekście optymalnego wykorzystania walorów przyrodniczych Bystrzycy i Wieprza w rozwoju turystyki kajakowej. Przeprowadzono badania marketingowe w celu identyfikacji grupy docelowej turystów w odniesieniu do tworzonego produktu oraz określono ich preferencje w zakresie rodzaju i jakości świadczonych usług. Opracowano szczegółową koncepcję wykorzystania szlaku wodnego Bystrzycy i Wieprza w celach turystycznych.

Przygotowano zintegrowany plan rozwoju i marketingu produktu turystycznego „Kajakiem po Bystrzycy i Wieprzu” (w tym

Splywy kajakowe cieszą się coraz większym zainteresowaniem.

Fot. Arch. Starostwa Powiatowego w Lublinie

ustalono ostateczne jego warianty oraz opracowano pilotażową akcję promocyjną).

W ramach projektu została utworzona strona internetowa www.kajakiem.lublin.pl, na której można znaleźć wiele praktycznych informacji na temat turystyki kajakowej: mapy szlaków, adresy wypożyczalni kajaków, a także porady dla wszystkich, którzy dopiero zaczynają swoją przygodę z kajakami.

Powstał audioprzewodnik, który zawiera informacje o kilkunastu najciekawszych miejscach w dolinie Bystrzycy i Wieprza przekazywane w formie dźwiękowej. Wiadomości w formacie MP3 turyści mogą umieścić w zwykłym odtwarzaczu MP3 lub telefonie komórkowym. W ten sposób nie ma potrzeby korzystania z przewodników w formie drukowanej.

Poza audioprzewodnikiem na stronie www.kajakiem.lublin.pl znajduje się interaktywna mapa przedstawiająca m.in. najważniejsze zabytki,

Dla miłośników spływów kajakowych wybudowano pomosty do cumowania kajaków.

Fot. Arch. Starostwa Powiatowego w Lublinie

atrakcje turystyczne, miejsca odpoczynku i tzw. punkty węzłowe szlaku. Na podstawie punktów węzłowych oraz atrakcji turystycznych powstał wirtualny spacer składający się z ok. 40 – 50 panoram 360°. Mapa ukazuje nie tylko tereny ciekawe turystycznie dla zwiedzających, ale również miejsca atrakcyjne dla inwestorów. Inwestorzy mają także dostęp do folderu zawierającego

potencjał gospodarczy objęty projektem.

Przygotowano także niezbędne materiały reklamowe takie, jak film promocyjny oraz spot, foldery i ulotki popularyzujące projekt, gadżety promocyjne (długopisy, breloki z latarką, kubki termiczne, etui wodoodporne na dokumenty, koszulki, koce w torbach, płaszcze przeciwdeszczowe, zegarki wodoodporne).

ubelszczyznę

Prawdziwym kajakarzem pogoda nie groźna.

Fot. Arch. Starostwa Powiatowego w Lublinie

Powstały też tablice informacyjne oraz pamiątkowe.

W ramach projektu na Bystrzycy na terenie powiatu lubelskiego i Lublina zamontowano przystanie kajakowe, które mają ułatwić kajakarzom wejście i wyjście na brzeg rzeki oraz wodowanie kajaków.

Turystyka kajakowa była promowana nie tylko w prasie, ale również na różnych imprezach takich, jak dożynki wojewódzkie w 2010 roku. (29 września) i dożynki powiatowo-wojewódzkie w 2011 roku. (28 sierpnia). Na stoisku powiatu lubelskiego można było otrzymać ulotki dotyczące tej akcji oraz uzyskać informacje na temat organizacji spływów. Projekt promował turystykę kajakową także podczas II Lubelskiego Kiermaszu Turystycznego, którego organizatorem była Lubelska Regionalna Organizacja Turystyczna i Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego. Kiermasz odbył się w dniach 7 – 8 maja 2011 r. w Lublinie na placu Litewskim. Na przełomie maja i czerwca 2011 roku Powiat Lubelski uczestni-

czył w targach Wächtersbach w Niemczech. Także tam promowano możliwość uprawiania aktywnej turystyki, przede wszystkim w formie kajakarstwa w naszym regionie.

27 września br. w gmachu Telewizji Lublin odbyła się II Lubelska Gala Turystyki, podczas której projekt „Promocja markowego produktu turystycznego Lubelszczyzny Kajakiem po Bystrzycy i Wieprzu” otrzymał wyróżnienie w prestiżowym konkursie na „Najlepszy Produkt Turystyczny Województwa Lubelskiego 2011” w kategorii szlak.

W ramach projektu zorganizowano dwa spływy samorządowe (25.06.2010, 1.07.2011) oraz pięć spływów szkolnych.

Projekt „Kajakiem po Bystrzycy i Wieprzu” był współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013.

**Jolanta Wojtyniak
Ewa Ratkiewicz-Rola**

Powiat w fotografii...

W Starostwie Powiatowym w Lublinie 25 listopada odbyła się gala konkursu fotograficznego pod hasłem „Żyj ekologicznie”. Uroczyste podsumowanie było połączone z wręczeniem laureatom nagród oraz otwarciem wystawy wybranych prac.

Około 90 autorów zgłosiło do konkursu prawie 530 zdjęć ukazujących piękno, bogactwo i różnorodność krainy wokół Lublina.

Nagrodę za najlepszą pracę w kategorii „przyroda, krajobraz, ekologia, sport i aktywny wypoczynek” odebrał Łukasz Oleszko z Piotrowic. Drugą otrzymał Andrzej Grad z Lublina, trzecią Olimpia Koziej z Zaraszowa Kolonii, a czwartą Piotr Jaruga z Lublina.

Na wyróżnienia w tej kategorii, zdaniem jury, zasłużyli: Paweł Kostrzewa i Kamil Piwowarczyk z Kozubszczyzny, Michał Wylaż i Aneta Skoczylas z Garbowa, Joanna Wiśniewska z miejscowości Długie, Karol Salagierski ze wsi Jabłonna Majątek, Bartłomiej Leonard z Piotrowic, Jakub Filip Augustyniak z Lublina i Małgorzata Gneciak z Piotrowic Wielkich.

W kategorii „wydarzenia kulturalne, zabytki i ciekawe miejsca” nagrodę za najciekawszą pracę odebrał Robert Bielecki z Zespołu Szkół im. Mikołaja Kopernika w Bełżycach. Drugą nagrodę otrzymała jego szkolna koleżanka Do-

Autorzy fotografii to w większości dzieci i młodzież.

Fot. Tomasz Banaszek

minika Smętek, trzecią Waldemar Frąckiewicz z Lublina, a czwartą Adam Zając z Radawca Dużego. W tej kategorii jury przyznało cztery wyróżnienia dla: Bartłomieja Lenarda z Piotrowic, Krzysztofa Stachury i Piotra Jarugi z Lublina oraz Karola Salagierskiego z miejscowości Jabłonna Majątek.

Konkursowe prace oceniali: szefowa działu fotograficznego w Gazecie Wyborczej Lublin Iwona Burdzanowska, wieloletni fotoreporter Polskiej Agencji Prasowej Mirosław Trembecki oraz inspektor w referacie promocji i współpracy zagranicznej Starostwa Powiatowego w Lublinie Tomasz Banaszek. Nagrody wręczał starosta lubelski Paweł Pikula.

Konkurs był współfinansowany przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie. Najpiękniejsze zdjęcia publikowaliśmy w poprzednim numerze „Panoramy Powiatu”

www.ias24.eu

... i w sztuce

Moja miejscowość coraz piękniejsza” to hasło konkursu ogłoszonego przez Lokalną Grupę Działania „Kraina wokół Lublina”. Zabawa adresowana do uczniów szkół podstawowych spotkała się z niespotykanym odzewem. Nadeszło aż 476 prac z 36 szkół.

Wybór najlepszych był bardzo trudny. Młodzi twórcy imponowali pomysłami, starannością wykonania i szeroką paletą zastosowanych technik. Po długich naradach w kategorii uczniów klas I – III przyznano pierwsze miejsce Karolowi Drelichowi, drugie Alicji Bijak, a trzecie Klaudii Budzyńskiej. Oto nazwiska uczniów, których prace dostały wyróżnienia: Emilia Depa, Klaudia Choińska, Kamil Cieślak, Kacper Kaproń, Zofia Bryda, Kamila Gołofit, Adrianna Mazurek, Kacper Jelcowa,

Martyna Klimek, Natalia Fila, Adrian Langwiński, Maciej Maj, Julia Poleszak.

W kategorii uczniów klas IV – VI najwyższą oceniono dzieło Izabeli Zaborek, tuż za nią sklasyfikowano Aleksandrę Studzińską, a trzecie miejsce przypadło Patrycji Firlej. Wyróżnienia przyznano: Mikołajowi Kusemu, Oldze Rudzkiej, Dominice Maj, Szymonowi Piskorkowi, Katarzynie Kozłowskiej, Natalii Wypart, Mateuszowi Mokuśnińskiemu, Oktawii Mazurek, Katarzynie Rapie.

Laureaci konkursu otrzymali cenne nagrody.

Wszystkie nagrodzone i wyróżnione prace zaprezentowano podczas kiermaszu świątecznego, zorganizowanego 9 grudnia w Starostwie Powiatowym w Lublinie.

Red.

Masz ochotę na wycieczkę? Teraz wystarczy kliknąć!

Chcesz wejść do gabinetu starosty, stanąć przy śmigle samolotu, czy może poczuć żar wykuwanej podkowy? Wszystko jest możliwe. Mogą Państwo zwiedzać powiat lubelski bez konieczności wychodzenia z domu! Wystarczy odwiedzić stronę internetową www.powiat.lublin.pl.

Od niedawna w prawej części strony znajdują się odnośniki do tzw. wirtualnych spacerów. Dzięki połączonym, panoramicznym zdjęciom odwiedzający mogą oglądać interesujące ich miejsce tak, jakby tam rzeczywiście byli.

Możecie Państwo korzystać z dwóch rodzajów spacerów – pierwszy obejmuje zwiedzanie Starostwa Powiatowego w Lublinie (wraz z gabinetem starosty), drugi spacer przenosi nas w świat przyrody, pięknych widoków i ciekawych miejsc, czyli na teren powiatu lubelskiego.

Na przyszły rok zaplanowaliśmy kolejne zdjęcia atrakcyjnych zakątków naszej krainy wokół Lublina, by każdy, tylko dzięki kliknięciu, mógł przekonać się jak u nas pięknie! Wirtualny

Wystarczy kliknąć, by przekonać się jak u nas pięknie!

Fot. Andrzej Grad

spacer może być atrakcyjnym zaproszeniem dla planujących odpoczynek na wsi. Wierzę, że możliwość internetowego zwiedzania skłoni niejedną osobę do odwiedzin „w realu” i przekonania się na własne oczy, że warto do nas przyjechać.

Zebrane materiały chcemy zamieścić w multimedialnym przewodniku, tak aby każdy potencjalny turysta mógł poznać ofertę turystyczną powiatu.

Wykonanie wirtualnych panoram było możliwe dzięki realizacji projektu „Kraina wokół

Lublina – wyskocz na weekend” z małych projektów w ramach działania 413 „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” objętego PROW na lata 2007 – 2013.

Serdecznie zachęcam do zwiedzania, wystarczy kliknąć!

Tomasz Banaszek

Wyklikali plac zabaw w Bychawce

Dzieci w Bychawce będą mieć nowy plac zabaw. Marzenia maluchów spełnią się dzięki internautom, którzy wzięli udział w konkursie organizowanym przez firmę kosmetyczną Nivea i oddali na „Bychawkę” 112 320 głosów.

Obecnie dzieci z Bychawki do najbliższego placu zabaw mają 6 km. Teraz będą mieć własny, tuż obok Szkoły Podstawowej. Na ogrodzonym terenie będą mieć do dyspozycji huśtawki, bujaki sprężynowe, karuzelę, elementy sprawnościowe i piaskownicę.

Firma kosmetyczna Nivea z okazji swoich setnych urodzin ogłosiła konkurs „100 placów za-

baw na 100 lat Nivea”. Lokalizacje zgłaszały gminy i spółdzielnie mieszkaniowe. Bychawka jest jedną miejscowością w powiecie lubelskim i jedną z trzech w województwie lubelskim, które znalazły się wśród zwycięzców konkursu. Wywalczyła plac zabaw, mimo, że do konkursu została zgłoszona z miesięcznym opóźnieniem, a w tę walkę włączyła się cała społeczność lokalna: uczniowie, rodzice, nauczyciele, mieszkańcy. Były apele, ulotki i ogłoszenia w kościele. Nie bez znaczenia było wsparcie laureatów wcześniejszych etapów konkursu – uczniów, a nawet gmin z innych części kraju. Wszyscy

Zniszczone urządzenia zastąpią nowe, kolorowe.

Fot. Zbigniew Maksim

z determinacją, systematycznie klikali licząc na sukces. Byli tacy, którzy na głosowanie poświęcali nawet kilka godzin dziennie.

I udało się. Wiosną dzieci z Bychawki będą się już mogły bawić na nowym placu zabaw.

Red.

Strzyżewice obsypane nagrodami

Jesień była bardzo dobrym okresem dla gminy Strzyżewice, która została wyróżniona licznymi nagrodami.

Już po raz drugi Urząd Gminy Strzyżewice otrzymał EuroCertyfikat Dobrych Praktyk Obsługi i Usług. Wręczenie nagrody odbyło się 17 listopada na Zamku Królewskim w Warszawie podczas gali Międzynarodowego Programu Promocji EuroCertyfikat 2011. Kapituła konkursu doceniła działania Urzędu Gminy w zakresie sprawnej i merytorycznej obsługi mieszkańców.

EuroCertyfikat to nagroda, którą mogą się pochwalić tylko najlepsze przedsiębiorstwa i instytucje publiczne. Na tle konkurencji wyróżniają się one sprawną organizacją i zarządzaniem, doskonałą polityką rozwoju, najwyższą jakością oferowanych produktów oraz usług. EuroCertyfikat to także sygnał dla klientów i konsumentów, że mają do czynienia z podmiotami odpowiedzialnymi, przestrzegającymi biznesowych standardów i europejskiego prawa.

Projekt na medal

To nie koniec wyróżnień. We wrześniu bieżącego roku gmina Strzyżewice zgłosiła projekt

EuroCertyfikat odbierała na Zamku Królewskim zastępca wójta K. Cisińska.

Fot. Arch. UG w Strzyżewicach

pt.: „Remont budynku dworku w Piotrowicach na potrzeby Centrum Kultury i Promocji Gminy Strzyżewice” do konkursu „Przyjazna wieś” na najlepszy projekt zrealizowany na terenach wiejskich przy wsparciu środków unijnych. Został on zorganizowany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi za pośrednictwem Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich. Projekt gminy Strzyżewice zdobył pierwsze miejsce w kategorii infrastruktura społeczna, a nagrodą był 42-calowy telewizor 3D. Ponadto gmina została

zakwalifikowana do etapu konkursu ogólnopolskiego.

„Złota Kielnia”

Dwór w Piotrowicach przyniósł gminie jeszcze jeden sukces. Przeprowadzona w latach 2009 – 2010 jego modernizacja otrzymała „Złotą Kielnię” w dziewiątej edycji konkursu na Najlepszą Budowę Roku w kategorii obiekty zabytkowe. Uroczyste wręczenie statuetek odbyło się 17 listopada w Lublinie w siedzibie Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa. Wśród lau-

Gmina Strzyżewice może się pochwalić już dwiema „Złotymi Kielniami”.

Fot. Arch. UG w Strzyżewicach

reatów konkursu znalazły się obiekty budowlane wyróżniające się pod względem technicznym i organizacyjnym oraz ich twórcy. To już kolejna „Złota Kielnia” dla gminy Strzyżewice. W 2009 roku tą nagrodą, w kategorii obiekty ekologiczne, wyróżniono oczyszczalnię ścieków w Piotrowicach.

Wśród zwycięzców tegorocznej edycji „Złotej Kielni” jest jeszcze jeden przedstawiciel powiatu lubelskiego – rozbudowany Zespół Szkół im. Jana Pawła II w Mętowie wraz z budową boiska sportowego ze sztuczną nawierzchnią.

Red.

Rzecz o Strzeszkowicach

Coraz więcej gmin wydaje własne monografie. Tym szczególnym wydawnictwem może się też pochwalić gmina Strzeszkowice. Na przełomie listopada i grudnia odbyła się promocja monografii pt. „Strzeszkowice w krajobrazie Lubelszczyzny” autorstwa Malwiny Chmiel i Agnieszki Stasiak.

Książka o gminie powstała dzięki znaczącej pomocy regio-

nalisty, pasjonata, który pochodzi ze Strzeszkowic – Stanisława Przecha. To właśnie pan Stanisław podsunął Malwinie i Agnieszce pomysł na ciekawą pracę maderską, pomagał w zbieraniu materiałów, służył mądrymi radami i doświadczeniem. Praca została wydana w formie książki.

Podczas jej promocji podkreślano, jak ważną rolę odgrywa

monografia w rozwoju tożsamości społecznej i poznawaniu lokalnej historii.

Wydanie publikacji było możliwe dzięki staraniom Stowarzyszenia na rzecz Rozwoju Miejscowości Strzeszkowice oraz sponsorem w gminie Niedrzwica Duża oraz firmie E-Studio Software.

Magdalena Pietrzak

Monografia pozwoli wszystkim zainteresowanym zapoznać się z historią Strzeszkowic.

Fot. Magdalena Pietrzak

50-lecia kapłaństwa ks. Stanisława Wąsika

W pięknie odnowionej świątyni w parafii Przemienienia Pańskiego w Garbowie, podczas uroczystości odpustowych obchodzone wyjątkowy jubileusz 50-lecia kapłaństwa ks. Stanisława Wąsika.

Mottem jego kapłańskiej drogi jest fragment Ewangelii świętego Łukasza „Mistrzu na Twe słowo rzucę sieci...”, któremu wierny był przez wszystkie lata swej posługi jako proboszcz garbowskiej parafii. Podczas jubileuszu parafianie tłumnie zgromadzeni na sumie odpustowej, którą celebrował jubilat, dziękowali mu za pracowitość, gospodarność, oddanie i ojcowską dobroć, jaką ich otaczał, oraz dziękowali Bogu za posługę ks. Stanisława, prosząc o zdrowie dla niego i błogosławieństwo na dalsze lata posługi duszpasterskiej. Homilie wygłosił ks. prof. Marian Stasiak, który w pięknych słowach mówił o kapłaństwie i o osobie ks. Kanonika Stanisława Wąsika.

Ks. S. Wąsik dziękuje za wyróżnienie.

Wśród zgromadzonych na uroczystości osób pojawili się również koledzy duchownego, którzy razem z nim odbywali kursy w seminarium duchownym. Obecni byli także przedstawiciele

władz powiatowych i gminnych, m.in. wicestarosta lubelski Robert Wójcik i wójt Kazimierz Firlej oraz druhowie strażacy. Zwieńczeniem uroczystości było uhonorowanie księdza kanonika

przez posła Jana Łopatę najwyższym odznaczeniem strażackim, ponieważ proboszcz senior był również kapelanem OSP z terenu gminy Garbów.

Magdalena Pietrzak

Fot. Stanisław M. Stępiak

Popiersie patrona dla szkoły w Piotrowicach

Zespół Szkół Techniki Rolniczej w Piotrowicach im. Wincentego Witosa wzbogacił się o niezwykle efektowny wizerunek patrona. W przeddzień Święta Niepodległości dyrektor szkoły Janusz Baran dokonał uroczystego odsłonięcia rzeźby.

Okazałe popiersie wykonano na Wydziale Artystycznym UMCS w Lublinie pod nadzorem doktora Wojciecha Mendzelewskiego. Rzeźbę ustawiono na marmurowym postumencie ufundowanym przez Adama Cnotę, prezesa Zakładu Kamieniarskiego DIATRAK w Rechcie.

Ceremonię odsłonięcia połączono z uroczystym ślubowa-

niem uczniów klas pierwszych, którzy przyrzekli być dobrymi Polakami, uczyć się wytrwale, swoją pracę, wiedzę i zdolności poświęcić dla pomnażania wspólnego dobra. Dla dyrekcji, grona pedagogicznego oraz pozostałych uczniów niezwykle ważny i radosny pozostaje fakt, iż po raz pierwszy w historii szkoły do braci uczniowskiej przyjęto dziewczęta, które są uczennicami Technikum Hotelarskiego.

W tym roku przypada 11. rocznica nadania ZSTR w Piotrowicach imienia Wincentego Witosa – wybitnego Polaka, męża stanu, działacza ruchu ludowego, trzykrotnego premiera

Popiersie patrona odsłonięto w przeddzień Święta Niepodległości.

Arch. ZSTR w Piotrowicach

Rzeczpospolitej. 14 października 2000 roku szkoła zyskała nie tylko zacnego patrona, ale też nowy sztandar ufundowany przez Radę Rodziców, który został ofi-

cialnie przekazany dyrektorowi szkoły Bolesławowi Baranowi przez ówczesnego starostę Jana Łopatę.

Magdalena Samborska

W szkole jak... w domu

Niedziele to zwykle dni, w których w szkołach panuje cisza i spokój. Zupełnie inaczej było 23 października w Zespole Szkół im. M. Kopernika w Bełżycach, która tętniła życiem. Do szkoły przyszli uczniowie, ich rodzice, by nieco inaczej niż zwykle spędzić wolne popołudnie. Z inicjatywy dyrekcji i rady pedagogicznej odbył się festyn (tak nazwaliśmy nasze przedsięwzięcie).

Celem spotkania była integracja szkolnej społeczności. Uroczystego otwarcia imprezy dokonała dyrektorka szkoły Elżbieta Kaszlikowska, która podkreśliła, że jest to pierwsze na terenie szkoły spotkanie, które ma rozrywkową formułę. Młodzież przygotowała krótki program artystyczny, na który złożyły się występy szkolnego koła teatralnego i piosenki w wykonaniu uczniów oraz absolwentów.

Krzesełka na sali gimnastycznej ustawiono w for-

Niedziela w szkole też może być fajna – przekonywali uczniowie.

Fot. Arch. ZS w Bełżycach

mie podkowy, by podkreślić otwarty charakter spotkania. Publiczność złożona z rodziców, uczniów i nauczycieli gorąco oklaskiwała występy, by następnie udać się do stoisk przygotowanych w holu głównym. Można było na nich wylosować wartościowe fanty. Ceną za los było dobre słowo

o szkole. Taką formułę wymyśliła mgr Anna Biernacka, odpowiedzialna za przygotowanie tej niecodziennej loterii. Przy drugim stoisku, przygotowanym przez uczennice klasy II c i ich wychowawczynię mgr Annę Kasprzak-Czerwiec, można było zjeść pyszne ciasta i gofry.

Pokój nauczycielski zamienił się zaś w miejsce, stworzone do miłych i spokojnych rozmów z nauczycielami przy kawie i ciastach. Rodzice chętnie wspominali swoje szkolne lata, tym bardziej że wielu z nich to absolwenci tej szkoły.

Na sali gimnastycznej uczniowie śpiewali i tańczyli, a niektórzy rodzice i nauczyciele dołączyli do nich. Koordynatorem przedsięwzięcia był mgr Jacek Górski, który dbał o to, by uczestnicy spotkania dobrze się bawili. Wszyscy zgodnie orzekli, że takich spotkań powinno być więcej.

Dyrekcja i nauczyciele z ZS mają nadzieję, że festyn na stałe zagości w szkolnym kalendarzu imprez i uroczystości. Chcieliby, aby rodzice i uczniowie spojrzeli na szkołę nie tylko przez pryzmat wywiadówek i sprawdzianów, ale zaczęli ją traktować jako wspólną przestrzeń, w której można się czuć naprawdę dobrze.

Anna Matysek

W SOSW w Bystrzycy uczniowie górą

Takich obchodów Dnia Nauczyciela jak te, które odbyły się w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Bystrzycy, nie przeprowadzono nigdzie indziej. 18 października przeciwko sobie stanęły trzy drużyny, które zmierzyły się w konkursie pt. „Kocham Cię, Polsko”. Uczestnicy mieli okazję sprawdzić swoją wiedzę z zakresu historii, sportu, filmu, kuchni, językoznawstwa oraz wykazać się umiejętnościami wokalnymi.

Było to nie lada wyzwanie, gdyż nauczyciele zdawali ten egzamin pod czujnym okiem jury i wychowanków. Dyrekcja i wychowawcy mieli okazję zaprezentować ukryte talenty, które dotychczas drzemały niewykorzystane.

Po emocjonujących potyczkach intelektualnych był czas na sprawdzenie umiejętności sportowych podczas meczu piłki siat-

kowej: wychowawcy – uczniowie. Mecz zakończył się porażką wychowawców (0-3), co nie zepsuło dobrej zabawy tego dnia.

... są mistrzami unihokeja

Uczniowie SOSW z Bystrzycy wygrywają nie tylko w siatkówkę. Na Mistrzostwach Województwa Lubelskiego PTSS „Sprawni-Razem” w unihokeja nie mieli sobie równych. W zawodach wzięło udział osiem zespołów. Zwodnicy z Bystrzycy przyjechali bronić tytułu. Zwyciężyli zdecydowanie, wygrywając wszystkie mecze i pokonując w finale SOSW nr 1 w Lublinie 5:3. Mistrzowska drużyna grała w składzie: Karol Błaziński, Sebastian Bartoszek, Patryk Kozioł, Patryk Szuwar, Wojciech Grzyb, Sylwia Kąkul, Barbara Wrona.

Red.

Justyna Gutek
Monika Trzcńska

Niepokonana drużyna z mistrzowskim trofeum.

Fot. Arch. SOSW w Bystrzycy

Boże Narodzenie – ma

Nowości świąteczne kuszą, chętnie im ulegamy, a jednocześnie w Boże Narodzenie trudno uciec od tradycji. To czas, w którym wracają smaki i zapachy z dzieciństwa, widok ręcznie plecionych łańcuchów i pawich oczek na choince. O to, by nie było one tylko wspomnieniem, dbają panie z kół gospodyń wiejskich, o czym można się było przekonać podczas kiermaszu świątecznego zorganizowanego 9 grudnia w Starostwie Powiatowym w Lublinie.

Pierwsze Koła Gospodyń Wiejskich (KGW) powstały ponad 150 lat temu jako inicjatywa kobiet. Jaka była ich rola i zadania? Koła prowadziły kursy szycia, gotowania oraz pieczenia, uczyły prowadzenia domu. Kobiety współorganizowały szkoły, ochotnicze straże pożarne, wspomagały ludzi w trudnej sytuacji i uczyły wzajemnej pomocy. Przygotowywały festiwale i spektakle ludowe, różnego typu biesiady (źródło: www.org.pl). Tyle historii, a bieżącą, aktywną działalność kół można było poznać podczas świątecznego kiermaszu.

Wzięło w nim udział ponad 20 wystawców, wśród nich Koła Gospodyń Wiejskich z Czerniejowa, Skrzynic, Strzeszkowic, Płuszców, Garbowa, Marynina, Tarnawki Sporniaka, Motyca Góry, Moszny, Gutanowa, Miłocina, Osmolic Drugich oraz rękodzielnicy i twórcy ludowi.

Prezentowane produkty można podzielić na dwie kategorie: serwowane na świąteczny stół potrawy oraz wszelakiego rodzaju ozdoby, kompozycje, wyroby rękodzielnicze związane z okresem Bożego Narodzenia. Wszystkie łączy wspólna cecha – nie są wynikiem masowej produkcji, ale przeważnie są wykonywane według lokalnych receptur oraz wzorów często przekazywanych ustnie z pokolenia na pokolenie.

Odwiedzający kiermasz mogli nie tylko zakupić oryginalne,

świąteczne upominki, ale mieli też okazję zetknąć się z wciąż żywą kulturą i tradycją naszego regionu. Panie z kół gospodyń przypominały smaki regionalnej kolacji wigilijnej i świątecznego stołu, wśród nich popularnej kapusty z grzybami oraz racuchów, pierników, pieczywa i wędlin.

Zainteresowanie i uwagę przykuwały niezwykle praco-

chłonne i starannie wykonane ozdoby świąteczne. Były wśród nich wieńce adwentowe, ozdoby z opłatka, koronki świąteczne, stroiki.

Ocalone od zapomnienia, misternie wykonane ze słomy, bibuły, papieru ozdoby choinkowe zaprezentował Jan Embinger, mieszkaniec gminy Jastków, członek Stowarzyszenia Twórców Ludowych w Lublinie. Ręcznie

robione gwiazdki, pająki, aniołki, dzbanuszki, języki są oparte na oryginalnych wzorach zapamiętanych przez twórcę podczas wędrówek od domu do domu z „Herodami”.

Tradycyjnie kiermasz był połączony z... wykładami. Tym razem, w atmosferze świąt, była mowa o promocji tradycji i kultury ludowej. Uczestnicy spotkania mogli się dowie-

gia tradycji

dzień, jakie są możliwości przekształcania nieformalnych grup społeczności wiejskiej w organizacje mające osobowość prawną, a także jak zarejestrować produkt tradycyjny na liście prowadzonej przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego.

Z tradycją ludową naszego regionu, która była myślą przewodnią kermaszu, była również

związana część artystyczna – uczniowie Zespołu Szkół w Wysokiem i kapela „Cyja” zaprezentowali widowisko „Wesele chłopskie z XIX wieku” według Oskara Kolberga.

Kiermasz zorganizowała LGD „Kraina wokół Lublina” we współpracy z Krajową Siecią Obszarów Wiejskich Sekretariatem Regionalnym w Lublinie.

Jolanta Rymarz

Debiut karpia po strażacku

Po sukcesie na Europejskim Festiwalu Smaku w Lublinie gmina Konopnica stawia na ryby w regionalnej kuchni. 10 grudnia sala remizy strażackiej w Konopnicy wypełniła się smakami i aromatami różnych ryb. Po raz pierwszy zorganizowano konkurs kulinarny „Karp po strażacku”. Jego pomysłodawcą był Waldemar Sulisz, dyrektor artystyczny festiwalu smaku.

11 drużyn Ochotniczej Straży Pożarnej z całej gminy przygotowało 18 potraw z karpia według rodzinnych receptur. Pomysłowość strażaków przeszła oczekiwania jury, które nie mogło się nachwalić wyśmienitego karpia smażonego w cebulowym sosie, aromatycznej zapiekanki z serem żółtym czy karpia faszzerowanego. Można też było spróbować kilku wersji karpia po żydowsku, karpia w galarecie i karpia wędzonego.

– Jestem zaskoczona kapitalnym smakiem dań, których mogłaby pozazdrościć strażakom niejedna, nawet najlepsza restauracja – mówi Elżbieta Cwalina z restaura-

Karpie zachwycali smakiem i dekoracją (karp z Pawlina).

Fot. Łukasz Pietrzak

cji Hades-Szeroka w Lublinie. Ostatecznie jurorzy uznali, że najlepszego pieczonego karpia faszzerowanego przygotowała jednostka OSP z Szerokiego. II miejsce przyznano strażakom z Motycza za karpia smażonego po staropolsku, a trzecie OSP z Pawlina, która zaproponowała karpia pieczonego, przygotowanego przez druha Grzegorza Pietrzaka. Wyróżnienie otrzymali druhowie z Motycza Leśnego za karpia pod pierzynką.

Red.

W Pszczelej Woli to dopiero gotują!

Gdzie na terenie powiatu lubelskiego są najlepsi kucharze? Wyniki ostatnich konkursów kulinarnych jednoznacznie dowodzą, że prawdziwi mistrzowie gotowania są związani z Zespołem Szkół Rolniczych w Pszczelej Woli.

13 listopada do Siedliska Folkloru „Marzanna” w Niedrzwicy Kościelnej zjechali przedstawiciele restauracji i szkół gastronomicznych z całego kraju, aby rywalizować na festiwalu bigosu. Prawdziwym objawieniem kulinarnych zmagania była reprezentacja szkoły z Pszczelej Woli. Zespół złożony z Katarzyny Rozdziałik, Renaty Pacholec, Barbary Majdak i Łukasza Cybulskiego pod opieką Ewy Toruń i Agaty Chachuły przygotował pszczelowski bigos z powidłami śliwkowymi i miodem. To był hit. Ekipa z Pszczelej woli wyjechała z Niedrzwicy aż z trzema „Złotymi Garami”. Bigos oczarował zarówno jurorów, jak również publiczność, która także przyznawała

nagrodę za najlepszy bigos. Listę wyróżnień zamknął „Złoty Gar” za najlepiej przybrane stoisko.

Jaki jest sposób na stworzenie bigosu doskonałego? Trzeba mieć do dyspozycji specjalną kapustę, znacznie bardziej zakwaszoną niż ta dostępna w sklepach. Kolejna ważna sprawa to naturalne przyprawy oraz sposób przygotowania mięs, muszą być smażone a nie gotowane.

Kolejne wyróżnienie szkoła z Pszczelej Woli zdobyła 4 grudnia. Tego dnia w „Dworze Anna” w Jakubowicach Konińskich odbyły się, ósme już Dożynki Rybackie. W imprezie, oprócz Zespołu Szkół wzięły udział: siedem gospodarstw rybackich z Lubelszczyzny, dwa koła gospodyń wiejskich, sześć restauracji.

Zdaniem jurorów, przygotowany przez reprezentację szkoły karp w glazurze miodowo-orzechowej był wyróżniającym się daniem. Ostatecznie potrawa została sklasyfikowana na trzecim miejscu.

Red.

Pierwszy raz i I miejsce

„Naród winien jest sobie samemu obronę od napaści i dla przestrzegania całości swojej. Wszyscy przeto obywatele są obrońcami całości i swobód narodowych”.

Art.11 konstytucji 3 Maja z 1791 roku stał się mottem Klubu Żołnierzy Rezerwy Ligi Obrony Kraju, który działa przy Zarządzie Dróg Powiatowych w Lublinie w siedzibą w Bełżycach.

LOK to organizacja, która skupia w swoich szeregach 60 członków, którzy prowadzą szkolenia dla dzieci i młodzieży z zakresu obrony narodowej, a także organizują zawody, które są sprawdzianem charakteru młodych ludzi. Sami również uczestniczą w wielu turniejach i często triumfują.

Z organizowanych w Olsztynie VII Strzeleckich Mistrzostw Polski Drogowców w składzie: Ewa Abramowicz, Janusz Watras i Zbigniew Abramowicz, zdobyli I miejsce drużynowo w dwuboju strzeleckim z karabinu KBK AK i pistoletu wojskowego P99. W zawodach, których organizatorem była Ogólnopolska Izba Gospodarcza Drogownictwa, rywalizowało 124 zawodników z ponad 30 drużyn.

– Do tej pory zdobywaliśmy najwyższe miejsca w imprezach o randze wojewódzkiej, w tym roku postanowiliśmy spróbować swoich sił na zawodach ogólnopolskich i udało się, nasi drogowcy byli „czarnym koniem” mistrzostw – cieszy się dyrektor Zarządu Dróg Powiatowych Janusz Watras.

Doceniając ich wysiłki na rzecz popularyzacji strzelectwa wśród drogowców i godnej reprezentacji województwa lubelskiego na ogólnopolskich zawodach prezes Komunalnego Przedsiębiorstwa Robót Drogowych w Lublinie sfinansował zakup kałaznikowa dla Klubu ŻR LOK przy ZDP w Bełżycach. Niebawem podobną broń otrzyma Klub Żołnierzy Rezerwy LOK w Bełżycach od lubelskiego oddziału Mota Engil Central

Najlepsi strzelcy wśród drogowców.

Fot. Arch. ZDP w Lublinie

Do bogatego zbioru dołączają kolejne puchary.

Fot. Magdalena Pietrzak

Europe dzięki, której będzie mógł odnosić kolejne sukcesy.

Oto tylko kilka innych tytułów z kolekcji naszych drogowców:

- I miejsce w Drużynowych Zawodach Strzeleckich KOR-LOK o puchar J. M. Rektora Akademii Rolniczej w Lublinie – 2 razy
- I miejsce drużynowo w Zawodach wojewódzkich o Puchar Dowódcy 3 Zamojskiej Brygady OT
- I miejsce drużynowo w wojewódzkich Zawodach Strzeleckich Klubów Żołnierzy Rezerwy LOK 2006

Imponująca kolekcja trofeów.

Fot. Magdalena Pietrzak

- 3-krotne zwycięstwo w zawodach wojewódzkich o Puchar Marszałka Województwa Lubelskiego
  - I miejsce drużynowo w dwuboju obronnym w wojewódzkich zawodach strzeleckich klubów Żołnierzy Rezerwy LOK 2007
- Dyrektor Janusz Watras 3-krotnie zdobywał I miejsce w dwuboju strzeleckim z karabinu KBK AK i pistoletu wojskowego o Puchar Dyrektora Oddziału GDDKiA, organizowany przy okazji szkolenia wojskowego m.in. na poligonie w Nowej Dębie.

Z życia LOK

Bełżycki klub ŻR LOK opiekuje się 2 młodzieżowymi kołami LOK w ZS im. T. Kościuszki w Bełżycach – opie-

kunka Joanna Peciak oraz w ZS nr 1 w Bełżycach – opiekun Rafał Kwiatkowski. Aby młodzież mogła się szkolić, m.in. na zajęciach przysposobienia obronnego w ZS nr 1, w podziemiach budynku, w bunkrze na opał wybudowano strzelnicę. Młodzi ludzie chętnie z niej korzystają, bo dla niej członkostwo w LOK to nie tylko prestiż, ale również praca poza godzinami lekcyjnymi. Klub ŻR LOK ma także inne zadania. Jego członkowie opiekują się miejscami pamięci narodowej w gminach: Hodel, Bełżyce oraz Borzechów. LOK współpracuje też z organizacjami kombatanckimi. Rajd Śladami Orlika i Zapory to ich wspólne dzieło. Organizuje również zawody o puchar wójta Konopnicy czy o puchar burmistrza Bełżyc. Członkowie klubu ŻR LOK mają najwyższe odznaczenia LOK, m.in. złote, srebrne i brązowe medale „Zasłużony dla Obrony Kraju”.

Aby mogli zdobywać najwyższe miejsca w zawodach, muszą się ciągle doskonalić. W swoich magazynach mają do dyspozycji wiele rodzajów broni, wśród nich: broń sportową, sportowo-pneumatyczną i kulową, a także wojskową 7,62 KBK AK, pistolet kaliber 9 mm C2-75. Na korzystanie z niej mają specjalne zezwolenia, wielu z nich jest również sędziami strzelectwa sportowego.

Lokomotywą bełżyckiego LOK-u jest prezes Janusz Watras, który jest równocześnie wiceprezesem Zarządu Województwa Lubelskiej Organizacji LOK oraz członkiem Zarządu Głównego LOK w Warszawie. Wiceprezesem klubu ŻR LOK jest Antoni Kwiatkowski. Do klubu należą również samorządowcy: burmistrz Bełżyc Ryszard Góra, wójt gminy Konopnica Mirosław Żydek, wójt gminy Niemce Krzysztof Urbaś, a także radni powiatu lubelskiego Marek Peciak i Edward Jarzynka oraz były radny powiatu Stanisław Kubecki.

Magdalena Pietrzak

Ochotnicy szkolą siebie i innych

Strażacy ochotnicy, podobnie jak zawodowi, stale muszą podnosić swoje umiejętności, aby skutecznie pomagać innym. W październiku w kilku miejscowościach odbyły się ćwiczenia ratowników z powiatu lubelskiego. Druhowie dbają nie tylko o formę, ale także bezpieczeństwo najmłodszych organizując szkolenia dla uczniów.

22 października w Wólce, Świdniku Małym oraz Świdniku Dużym przeprowadzono ćwiczenia, w których wzięło udział 20 jednostek włączonych do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego na

terenie lubelskiego powiatu. Zajęcia odbywały się w sześciu etapach. Strażacy mieli za zadanie ocenić stan techniczny pojazdu i udzielić kwalifikowanej pomocy przedmedycznej, musieli wykazać się umiejętnością pracy w aparatach ochrony dróg oddechowych i wykorzystania drabiny D10W wraz z przygotowaniem linii gaśniczej oraz udziałem w akcjach ratownictwa drogowego, czyli oświetlaniem miejsca akcji. Ostatnim etapem ćwiczeń był udział w działaniach gaśniczych. Na tle jednostek, które przyjechały na ćwiczenia z całego powiatu, najlepiej zaprezentowała się grupa stra-

ków z OSP w Strzeszkowicach Dużych.

Pierwszego grudnia z inicjatywy dyrektora Gimnazjum im. W. Pola w Radawczyku Drugim Andrzeja Cywińskiego i jednostki OSP Pawlin przeprowadzono ćwiczenia ewakuacyjne na wypadek pożaru szkoły. Ćwiczenie miało za zadanie przeszkolenie zarówno strażaków ochotników, nauczycieli jak i samych dzieci, jak prawidłowo i skutecznie brać udział w ewakuacji budynku szkoły. Po przybyciu na miejsce druhowie zaczęli trening od przeszukania budynku. Po stwierdzeniu braku ludzi w gmachu ustalali, gdzie

Strażacy ćwiczą i uczą się obsługi nowoczesnego sprzętu.

Fot. Adam Misztal

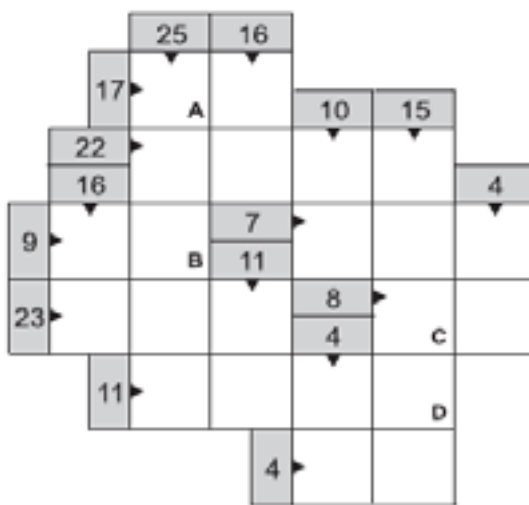
znajduje się źródło zagrożenia i skąd wydobywa się dym, a następnie zabrali się do oddymiania pomieszczeń specjalnym wentylatorem.

Lukasz Pietrzak

Kilo ołowiu czy kilo pierza? Matematyka i zmysły – część I

Zanim dziecko nauczy się wykonywać działania arytmetyczne w postaci równań, musi zrozumieć, na czym polega abstrakcyjne, jak dla niego, liczenie przy pomocy zapisu matematycznego. O wiele łatwiej będzie mu to pojąć, jeśli wcześniej zapozna się z działaniem... wagi. Bo jeśli niezrozumiały zapis: $1 + 1 = 2$ przedstawimy za pomocą ilustracji: piłka + piłka = lalka, gdzie lewą i prawą stronę równania potraktujemy jako szale wagi (założywszy, że dwie piłki ważą tyle co jedna lalka), wówczas zrozumienie przykładu będzie dla dziecka w wieku ok. 5 – 6 lat o wiele prostsze. Dlatego dziś proponujemy zabawy w użyciu wagi.

Nowoczesne urządzenia elektroniczne nie pomogą latorośli zrozumieć zasady ważenia, równowagi, czegoś cięższego/lżejszego, dlatego najlepiej zrobić wraz z dzieckiem tradycyjną, prostą wagę. Wystarczy ok. półmetrowy pręt lub listwa – byle nie była giętka i dwa kawałki gazy (do kupienia w aptece jako kompres 5 x 5), materiału na tyle przezrystego, że widać będzie, co aktualnie ważymy. Na środku listwy przywiązujemy sznurek, za który będziemy trzymać wagę, a na jej końcach mocujemy gazę, zawiązaną czterema rogami w taki sposób, by dało się do niej coś włożyć jak do worka. Ważenie przy pomocy takiego urządzenia spowoduje, że dziecko zrozumie, iż skutek wkładania różnych przedmiotów, ich waga może być równa. Teraz pozostaje już tylko eksperymentowanie – co będzie cięższe, pięć klocków plastikowych czy pięć drewnianych? Lalka czy miś? Co się będzie działo z ramionami wagi, jeśli na obie szale dołożymy taką samą/różną ilość kasztanów? Ile małych pluszaków waży jedno duże auto?

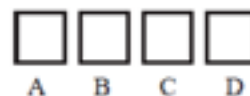
Dzięki zabawom z wagą dziecko pozna pojęcia: lżejsze/cięższe, zrozumie także, że ważna jest precyzja – czasem trzeba dodać kilkanaście kasztanów, by ważyły dokładnie tyle, co kilka klocków. Będzie to również okazją do przekonania się, że wielkość przedmiotu nie świadczy o jego wadze, bo mniejsza rzecz może być cięższa od większej, czego najlepszym przykładem jest dowcipna zagadka: Co jest lżejsze, kilo ołowiu, czy kilo pierza? Zabawy z wagą to wstęp do praktycznego wykorzystania umiejętności ważenia. Można bawić się w pokoju dziecięcym albo w kuchni, ważąc warzywa, produkty spożywcze, a w sklepie sprawdzać, w jaki sposób są pakowane (np. cukier w kilogramowe paczki, a bułka tarta i cukier puder w półkilowe), aby łatwiej było je kupować.

Agnieszka Gil

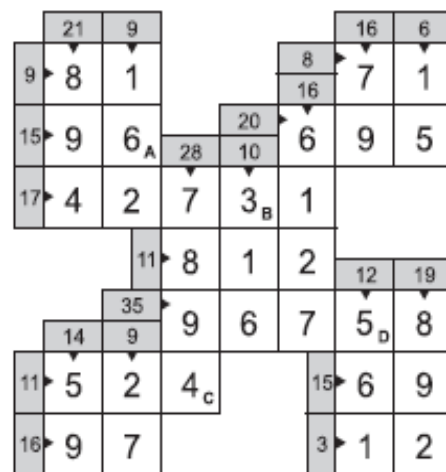
Krzyżówka cyfrowa

Liczby znajdujące się w szarych polach są równe sumom cyfr od 1 do 9, które należy wpisać w wolne białe pola zgodnie ze wskazanym przez strzałki kierunkiem, aż do kolejnego szarego pola lub do brzegu diagramu. W żadnej z tych sum nie może powtórzyć się ta sama cyfra, a więc nie może być na przykład: $16 = 4 + 3 + 6 + 3$.

Cyfry znajdujące się w polach oznaczonych literami A, B, C, D należy wpisać do poniższych kratek, tworząc hasło – rozwiązanie.

Rozwiązanie z poprzedniego numeru:

MAPA
ZIMOWGO UTRZYMANIA DRÓG POWIATOWYCH
POWIAT LUBELSKI

LEGENDA:

- STANDARD III
- STANDARD V
- STANDARD VI
- GRANICE OBWODÓW
- ODCINKI DRÓG WYŁĄCZONE Z Z.U.D.
- SIEDZIBY OBWODÓW DROGOWYCH
- SKŁADOWISKA MATERIAŁÓW DO ZWALCZANIA ŚLISKOŚCI ZIMOWEJ
- DRÓGI WOJEWÓDZKIE